

PATIMI

Piesă în trei acte (opt tablouri) de PAUL EVERAC

www.cinema.ro

Matei Rizca

Bița Cîrcioiu

Günther Haase

Silly Botescu

Bob Cristoveanu

Aurelia Mișu

A C T U L Î N T Î I

T A B L O U L I

Subsolul unui bloc abia terminat, într-un cartier care se construiește acum. Încăperea mare, de formă neregulată (cu ieșituri, firide, înălțări), la care se ajunge depășind o ușă trei-sferturi, improvizată, — sau sărind (anevoie) peste ea.

Pe fondul ocrucenșu al pereților tencuiți recent se detașează, foarte material și concret, țevăria de toate calibrele care asigură instalațiile de căldură, apă și canalizare și care, cu unele ramificații, traversează dominant încăperea.

Destinația acestui loc nu se întrevade încă, s-ar putea să devină depozitul unor viitoare unități comerciale, sau un atelier mecanic, de sculărie, sau administrație de bloc, sau club. Deocamdată stau aici debarasate cam la întâmplare o sumă de obiecte și mobile de la proaspeții locatari: un dulap vechi de bucătărie, saci și preșuri rupte, o pendulă imensă, scăunele schioape, ba chiar un fotoliu de stil, cam coșcovit, albii, țingiri, scinduri, coșerți goale de carte, un joben răzleț, un paravan, jucării vechi, tirlici, păpuși, dosare, o saltea de paie, borcane, cromolitografii, o sită, un făcăleț, un topor, o statuie cu picior spart, e tutti quanti.

Toată această harababură zace înform în penumbră. Încăperea are un singur geam, așezat sus. Prin el se întrevade ziua un colț de șantier, clădiri care se înalță, macarale. Seara, un bec nu prea puternic instalat afară pe un stîlp reverberează peste o parte din subsol o lumină difuză, dînd obiectivelor contururi tainice, lăsînd cîteva colțuri în beznă. Dacă vîntul bate mai tare, cum face în seara asta de început de noiembrie, pălăria becului prinde să joace încetisor, ba uneori îl astupă chiar de tot, ca acum.

În semiobscuritatea care s-a lăsat s-aud pași pe scară. O mină se ivește în rama ușii. Zgîlție puțin, — ușa e legată cu sîrmă. Zgîlție mai tare, înjură. Dă brînci ușii. Intră.

E un bărbat greoi, cu spinarea mare.

Înaintează cam nesigur și bombăne. A vrut să închidă binișor grila ușii, s-a răzgîndit și a trîntit-o. Se apropie de lucruri. Pipăie dulapul, îl încearcă. Se sprijină de colț. Îi apucă toarta sertarului. Îi vorbește, cam răgușit, cu accent țărănesc.

BĂRBATUL : V-ați închis, ai ? (Scutură.)

V-ați închis și voi, sărăciile dracului. (Rămîne crăcănă în mijlocul lucrurilor.) Eu-i zisei : de ce, bă ? De ce așa ? Să văz socoteala ! Ăla cică : eu... Stai nițeluș ! Care eu, bă ? Ce ești tu ? (Se împiedică într-un scăunel, îi repede un picior.) Grebla cui te mai

născoci. (Scăunelul cade cu zgomot.) Pștt ! Așa-mi faci, mă ? Păi cin-ți-e nașu' ? Surcele te fac, uite-acu ! (Apucă alt obiect mai mare și, împleticindu-se, îl mută din drum.) Dă-te și tu nițel mai încolo, c-oi avea și eu dreptul să-mi trăiesc traiul. Da' neamțul i-o spuse la obraz lui Chiose, și ăla, Bum-

Pe contrapagină : Rodica Sanda Tuțuianu (Bița) și George Demetru (Matei), protagoniștii premierii pe țară a piesei „Patimi” de Paul Everac (Teatrul „C. I. Nottara”)

băcea, uite așa se zgîia, uite așa! Și ce dacă nu vrea el? Nu mai pot eu de vrutul altuia! Sănătoși să fim! Da' lasă că și neamțul prea e lăluu... (*Și-a făcut loc.*) Uite așa: (*Schițează cițiva pași docăniți, după un ritm ciudat și cam sălbatic, de joc.*) Uite așa! (*După ce a potrivit pașii, începe să mormăie.*) „—Păi la bordei cu crucea 'naltă, la mîndruța sprîncenată...” (*Rafală de vînt, becul se clatină.*) Sufli, ai? N-ai decît să sufli și să bați, că nu mai viu. Eram tînăr, știam cum ți-e rostul... Mă răfuiam cu tine... Acu mă detei după căldură, aci... Tu sufli, tu auzi. Și nu mai hîțina becul, dă-l dracu', că mă chiorăști. (*Încearcă să refacă dansul destrămat.*)

Fost-ai nene... și-uite-așa
și-uite-așa și-așa și poc!...
Și poc!...

(*Cu o minie subită.*) Ți-l înșfăcam, mă, de-l făceam așchii. Așchii — atîtica. Ți-l luam în brațe... (*se îngrozește de ce era să facă atunci*) ...doamne iartă-mă, ți-l lăsam rece... cîți ani sînt? Du-te mă de te culcă, Matei, că te-ai rupt azi. Te-am împrumput, na, ți-am dat saltea... (*Bijbiie și scoate o saltea pe care o potrivește într-un cotlon.*) Ai și tol... (*își tirie o scoartă ruptă*)... stai boierește, ce mai vrei? (*Se întoarce spre vînt.*) Și tu lasă-te mă în pace, c-aci nu mai sîntem pe Măgură, nu mai vreau să știu de tine... De nimeni nu mai vreau să știu aci!... De nimeni!!! — auzi? (*Se trîntește pe saltea, oftează o dată vibrant, din rărunchi.*) Oof, lume! (*Scoate o sticlă goală din buzunar.*) Te goliși și tu? (*O trîntește de-a rostogolul cu piciorul.*) Păi du-te dacă te goliși. Care s-a golit, ducă-se. Așa.

Păi uite și tăvălitura
unde-mi da (*ezită*) Voica mea gura
unde-mi da Voica...

(*Tace subit. Se lasă pe spate. Vîntul s-a mai domolit.*) — Bă Matei, bă! — Ce mă? — Păi nu mai cînti, mă? — De ce să mai cînt, mă, nu-i tot aia? — Cîntă, mă, nițel, așa, să ne mai lăum cu vorbele, să treacă belelele. (*Cu alt ton.*) Voicoo! Cin-te-a șchiopat pe tine, neică? Eu te-am șchiopat? Bine. Aoleo, da' te urîțiși, fă! Nu te

mai ia ăla acu, să știi de la mine. (*Iscodind-o.*) Te deteși în fapt cu el? (*Tare.*) Spune fă, odată! Vorbește, că-ți crăp... (*Se răzgîndește.*) Da' eu că stătui trei ani la bașcă pentru tine, nu zici nimic (*cu un fel de duioșie*), cățeaua dracului? Și că-mi luași casa, ăstimp, și-mi dăduși pămîntul la Sfat? Ce dacă era făcută de tac-tu? Da' pămîntul era al meu de la reformă, că trăsai destule pentru el, cu frontu'. Și la tac-tu spui că n-am tras!? Îl mințiram și noi atunci, de copil, c-așa era. Puteam să-l avem, nu puteam? Nu te iubiși cu mine, tu Voichițo și curvo, oînd venii atunci după Sîntilie, de jucai, și tu te porniși pe urmă după mine la munte, cînd îți spusei de oile care le aveam? (*Se scoală în capul oaselor și-și spune cu o voluptate disperată.*) Și ne-am dus fă, și ne-am dus, da' oile erau moarte dinainte, și eu știam, că d-aia venisem la vale să joc, să mă vezi tu că sînt voios. Și ne-am dus, fă, și seara sus pe Măgură, ce crezi: stăteau ciolanele prin iarbă, peste tot, uite așa stăteau, ciolane multe, nălbite. — Ce-i asta, Matei? — Ce să fie, oaie. — Și asta? — Tot oaie. Iote-mi averea, care am intrat în vrajbă cu frate-miu ciungul și cu soră-mea, cînd îi dederă ei casa să se mărite, că era scofilcîtă. Ședeam și ne uitam așa la oase. — Păi eu mă duc. — Stai tu, Voichițo, da' pe mine nu mă iubești, mă, sufletul meu nu ți-e bun, mă? Eu nu-ți fui nimic, mă? (*Otrăvit, amestecînd timpii.*) Păi nu te ținui eu și nu te îmbrățișai eu, și nu te bătui și nu te iubii eu? Păi atunci, de ce, fă, de ce, parascovenia cui te-a crucit, mă făcuși să îmi ies din rostul meu și din făgașul meu, ai? (*Aruncă cu un bocanc în pendulă, care scoate un sunet profund. Se domolește.*) — Bă, Matei, las-o bă să doarmă... (*Amar.*) — Zi, ea să doarmă și eu să umblu-n lume?! (*Totuși, cedînd îngăduitor.*) Să doarmă, mă, despre mine, să nu se mai scoale niciodată... (*Blind.*) Auzi, Voico? Culcă-te, fă șchioapo, și nu te mai scula, e mai bine... Am să-ți cînt, cînd ăi fi dusă, de norocul nostru, la amîndoi. (*Scoate o frunză și începe să cînte. La un moment dat, aproape impersonal.*) Eu tot acolo viu, unde te-o duce pe time, în pămînt, și tot acolo mă lungesc. Că alt loc n-am, tu... (*Cîntă mai departe.*)

CORTINA

Un băiețel care era în subsol aude pași pe scară, sare călare pe ușă (la ridicarea cortinei) și o șterge. Apar doi tineri de vreo 17—18 ani, Silly și Bob. Desfac sîrma ușii și intră.

SILLY: Ne-a văzut ăsta-micu.

BOB: Și?

SILLY: Și. O să meargă să bată toba, c-am intrat aici cu un băiat.

BOB: Și nu-i voie? Știi că-i nostim? „Micul toboșar.“ Te pomenești că mai iei bătaia la popou că te vezi cu băieții.

SILLY: Nu, dar, oricum, în pivniță. (*Ridică din umeri.*) În definitiv, mama m-a trimis.

BOB: Expediție în tenebre, „Bandiții din Orgoloso“. Astea-s boarfele voastre? Să nu fi manglit toboșaru' ceva. De ce nu puneți lacăt?

SILLY: E comun. Mama vrea să le vîndă, zice c-a găsit pe cineva destul de naiv să le ia cu totul.

BOB: La paradis general, lichidare totală, cine mai pofteste, supraprețuri nu se primesc, creditul a murit! A, dar e o maghernită colosală! Se poate face un film de aventuri. Sau o dramă pasională, cu un cadavru ascuns sub lighean.

SILLY: Fii serios.

BOB: Nu-ți mai plac filmele de aventuri?

SILLY: Sint prea confecționate. Unele au un aer stupid.

BOB: Depinde cine le joacă. Kirk Douglas nu-ți spune nimic? John Wayne? Mel Ferrer? Nici Mel Ferrer? Ai să rizi, dar pe mine mă înnebunește.

SILLY: Îl prefer pe Burt Lancaster.

BOB: Cu totul alt gen, a nu se confunda. Vezi „Ghepardul“. M-a amuzat scena aia lungă, cînd umblă amîndoi prin pod și caută un loc unde să... înțelegi.

SILLY: Țăla era nepotul, Alain Delon.

BOB: Tancredo îl chema.

SILLY: O figură cam de fată, l-am văzut și-n „Rocco“. Siropos. Și acolo avea un aer de mesia cu totul neverosimil.

BOB: Își iubea frații, ce vrei. Cam mult îi iubea, trei ore și jumătate, ai dreptate. Și pentru arătarea aia nu merita să te sacrifici, cit o fi ea de Annie Girardot. Dar un film de aventuri reușit e o chestie.

SILLY: În schimb mă eplatează Monica Vitti.

BOB: Antonella Lualdi e feblețea mea.

De altfel, ai să rizi, dar semănați puțin. Ai văzut-o în „Îndrăgostiții“? Nostimă copilă. Și troaca asta, ce faceți cu ea?

SILLY: Spăla mama. Ne-a făcut baie și nouă.

BOB: Și jobenul?

SILLY: E de la un cumnat plecat după primul război. A venit cu el la înmormîntarea lui tata. Mama nu se îndură să-l arunce.

BOB: Cum îmi stă? Mi-l dai să-l duc la ceai. O să fie haios rău cînd oi intra. D-l Phileas Phogg se întoarce de la înconjurul mapamondului și umflă 30.000 lire. Vă salut, domnilor. Un baston nu găsim? Lady îmi dă brațul? Nici la 30.000 lire? Scumpă doamnă.

SILLY: Ești grozav, ce să spun. De ce nu te fotografiezi?

BOB: Îmi stă bine?

SILLY: De un ridicol perfect. Ca într-un Bernard Shaw de provincie.

BOB: Îl detești pe bătrînul Bernard?

SILLY: Dimpotrivă, e idolul meu.

BOB: Serios?

SILLY: Nu fac impresia? Bine, e puțin depășit, recunosc. Așa și Françoise Sagan e depășită.

BOB: Așa și „noul val“ e depășit. Acum se poartă pop-artul.

SILLY: Nu cunosc.

BOB: Adică așa, lucruri puse unele peste altele; ceac-pac-cozonac și iese ceva. Cam cum ar fi aici.

SILLY: Și asta cu ce se servește?

BOB: E o chestie. Unele sînt nostime de tot. Bineînțeles, trebuie să te pricepi puțin. De-aia am vrut să fac regie. N-au vrut dinșii. Nu-i nimic, o să fac și drept, măcar un an. După aia mai vedem. Viața e o lungă experiență. Era și părerea lui Platon.

SILLY: Încîntată. Mai ai și alți suporterți de genul ăsta?

BOB: Am pentru toate condițiile. Slavă Domnului, și-au pierdut destui timpul ca să fabrice deșteptăciuni. Nu știu dacă o să am eu timp să le colecționez. Țăla, Platon, e dintre cei mai haiosi. Nu ăla care a jucat în Codin, nota bene.

SILLY: Mă crezi cam nediferențiată.

BOB : Scusi ! Și ce facem noi aici ?
 SILLY : Nimic. Am venit să aduc proteza lui tata. Mama nu vrea s-o arunce. Și să văd cum stau lucrurile.

BOB : Stau bine în aerul ăsta de mister. Observi ? Și acustica e bună. Dacă așa striga aici : „Silly, Silly ! Te iubesc. Silly !”, cum sună ?

SILLY : Absurd.

BOB : Nu zău, chiar așa ? Ție nu-ți lipsește absolut nimic ca să fii iubită. E momentul s-o bag de seamă. În beznă asta am avut deodată o clipă de iluminare.

SILLY : Cu bateria „Focus“.

BOB : Nu, dar îmi spun absolut sincer că ești mai nostimă decât foarte multe altele.

SILLY : Trebuie să fac o reverență, da ? Iartă-mă, mă stringe corsetul.

BOB : Totdeauna mi-am dorit o prietenă amuzantă, haioasă. Gîndul că ne-a fost dat să ne întîlnim aici mă tulbură.

SILLY : Săracul băiat ! Ești hipertensiv ? Îți dau eu niște Bellerophon de la Mircea.

BOB : Bravo, frate-tău e abia în anul 3 și îl și ajută să-și facă clientela. Mai vorbeai de Rocco.

SILLY : Mircea n-are nevoie de ajutor. E un tip tare.

BOB : Ai să rîzi, dar și eu sînt. Fiindcă acum am să te îmbrățișez.

SILLY : Grozavă idee !

BOB : Nu-ți face plăcere ?

SILLY : Nu se pune chestiunea dacă-mi face, se pune ce rost are.

BOB : Silly, nu te amuză deloc să te iubesc ? Profitînd de toată scenografia asta, plus tinerețea noastră...

SILLY : Plus echipamentele cromosomice... Ascultă, Bob, vrei să fii serios ?

BOB : Nu.

SILLY : De ce ?

BOB : N-are nici un haz să fim serioși. Eu sînt Tancredo și tu ești Angelica. Tu crezi că ei erau foarte convingși că se iubesc ? Aiurea ! Puțină beznă, niște dulapuri...

SILLY : Nu era beznă, era ziuă. Și erau dulapuri mari, se puteau ascunde în ele.

BOB : Atunci facem altfel. Uite, îți pun de pildă salteaua asta de paie. *(O așază cam tot în cotlonul unde a fost în tabloul precedent.)* Stai jos. Ești printesa amărîtă. Cenușăreasa de Argon, Xenon, Cripton...

SILLY : ...și heliu ! Bun. Și ce urmează ?

BOB : Și eu în genunchi la picioarele tale după ce-ți trag *(trage scoarța ruptă)* acest brocart de Persepolis...

SILLY : Și Pasargade. Et après ?

BOB : Și îți ofer și această cupă de Xeres... *(Îi întinde un ibric.)*

SILLY : ... Estramadura și Alicante. La-crima Cristi. Chios, Portos, Lemnos. Și Lesbos. „Au la Sibaris nu sîntem lîngă capîștea spoelii ?” Și ?

BOB : „Eu știu c-ai să mă-nșeli chiar mine...”

SILLY : „Dar nu strivesc corola de minuni a lumii.”

BOB : „Porniră cele trei corăbii.”

SILLY : „La rîpa Uvedenrode.”

BOB : „Și-un singur matelot cînta, și marea nu-l înțelegea.”

SILLY : Țasta fiind tu.

BOB : După care am să te sărut.

SILLY : Nu !

BOB : E foarte drăguț că ai prevăzut și momentul de opoziție dialectică. Atuncea va să zică am să te sărut.

SILLY : Nu !

BOB : Ba da. Și am să-ți spun și de ce, Silly. Fiindcă într-adevăr te iubesc. *(O mîngîie intens.)* Fiindcă pînă acum am făcut fițe, am luat-o pe departe cu cinemaua și cu alte aiureli, dar abia am așteptat să ajungem aici, de ce să ne ascundem ? Parcă tu nu ? Ai venit cu proteza ? Nu mă crede fraier. Ești un vis, asta ești. Ai cea mai velină piele pe care am pipăit-o, și aici în penumbră strălucește ca un bloc de marmoră.

SILLY *(cu mai puțin aplomb)* : De Car-rara ? Sau de Albești ?

BOB : Și am să te sărut ca să taci. Și am să-ți astup ochii ăștia formidabili și ironici. *(Brusc, o sărută lung.)*

SILLY *(ameteită de sărut)* : „Rapsodie în blue” ... *(El o mai sărută o dată.)* ... „Wagnerianelor motive...” *(Încă o dată.)* Ah, am ametit ! Săruti ca-n finalul lui Othello.

BOB : Nu crezi în dragoste ?

SILLY : Hormoni.

BOB : Dar e colossal totuși — de acord ?

SILLY : O să mă vadă mama ciufulită.

BOB : Tu știi ce ai pe buze ?

SILLY : Da. Un tegument numit epidermă bucală, cu o anumită sarcină electrostatică.

BOB : Tegumentul ăsta închide în el niște dorințe.

SILLY : Totdeauna ești așa de psiholog ?

BOB : Numai cînd mi-e cerebelul conectat la o mare rețea erotică de 1000 de volți ! „Femeie revărsată-n mine ca o mireasmă într-o pădure.”

SILLY : Nu mă mai chinui !

BOB : Silly ! *(Se privesc ochi în ochi. În acest moment intră Matei și, văzîndu-i,*

- se ascunde repede după pendulă.*) Silly, crede-mă!! E cea mai bună clipă pe care am petrecut-o în viața mea! Ești o seducție. Ești vraja, ești nebunia pe pământ, ce mai vrei? (*Sincer.*) Mai teribilă decît Claudia Cardinale! Depinde numai de tine să fim atît de fericiți cum n-am fost niciodată pînă acum.
- SILLY: Și tu ești mai elocvent decît Cicero împotriva lui Catilina.
- BOB: Nu mă crezi? (*Sare în sus, vexat.*)
- SILLY: Bob, n-am vrut să te supăr. Bob, vino înapoi! (*Îl ia, îl îmbrățișează cu un foc neașteptat.*) Bob, n-am vrut să te supăr, băiatul meu dulce, dar... (*Aproape plîngînd de ciudă împotriva ei însăși.*) Ah, Doamne, cum pot să spun așa ceva? (*Îl ia din nou brusc, îl privește adînc.*) Tu, nu te juca cu mine, te rog... Nu te juca. Sînt și eu destul de zăpăcită.
- BOB (*exaltat*): Plîngi? Ah, Doamne, cu ce am meritat aceste lacrimi? (*Se repede să i le soarbă.*) Frumoasa mea Silly!
- SILLY: Știu că nu sînt.
- BOB: Ai vrea să rămînem aici toată noaptea? Să fie toată noaptea a noastră?
- SILLY: Nu se poate...
- BOB: Tu, poate n-o să mai avem niciodată ocazia asta. O să vindeți lucrurile. O să mai vie și alții.
- SILLY: Și acum poate să mai vie cineva.
- BOB: Aici? Exclus. Blocăm ușa.
- SILLY: Nu vreau. Mă așteaptă mama sus. O să-l trimită pe Mircea după mine.
- BOB: Ne ascundem. Țin teribil să văd cum cade noaptea lumina pe tine, pe formele tale. O să punem lanterna acolo să reverbereze de jos în raccourci. (*Ea s-a sculat să plece.*) Va să zică, nu vrei să rămîi.
- SILLY (*afectuos*): Nu se poate, dragul meu.
- BOB: Îmi spui „dragul meu“ și pleci.
- SILLY: Trebuie să mă înțelegi, psihologule.
- BOB: Vrei să ne mai întîlnim în colțul ăsta tainic, prințesă?
- SILLY: Poate, messire.
- BOB: Ești o prințesă mofturoasă. Ai să rîzi, dar într-o zi o să mă rogi să te pozezi pentru probe de film. (*Se apropie iar unul de altul, se îmbrățișează cu patimă.*) La proba asta ai luat zece de pe acum.
- SILLY: Ești drăguț! Hai! (*Ies.*)
- BOB (*inchizînd ușa cu sîrmă*): Să știi că ăsta rămîne colțul nostru pe vecie...
- O să punem și o inscripție solemnă. Mai aveți proteze acasă? (*Dispar.*)
- (*Matei se refugiază în colțul său. Se descalță. Pune alături de sticlă cu țuică. Aude ceva suspect pe scară. Se trage mai în umbră. Cineva umblă la ușă.*)
- GUNTHER: Matei! (*Un om deschide foarte meticulos ușa, pătrunde.*) Matei! (*Linște.*) Știu că ești aici, Matei. Te-am văzut cînd ai intrat. Pentru ce te-ai așezat în colț?
- MATEI (*mormînd*): Ce vrei? Du-te-n moașă-ta de neamț. Du-te acasă la tine, la baracă. Hai, ai plecat? (*Guntther nu se mișcă.*) Mișcă-te odată! Ce cauți aici? (*Se scoală.*) Mișcă mă, că pun mîna pe tine acu.
- GUNTHER: Nu pui. Ce ai găsit tu, Matei?
- MATEI: Pe dracu l-am găsit. (*Mai rugător, împingîndu-l.*) Du-te mă și mă lasă, hai fii băiat cuminte. Du-te că nu-i de tine aici. Și să nu le suflă o vorbă, auzi?
- GUNTHER: Țista e un fotoliu Biedermayer.
- MATEI: Haide mă, du-te!
- GUNTHER: Biedermayer veritabil. Pentru ce ai venit aici să bei? Aici nu-i frumos.
- MATEI: Te pocnesc, mă.
- GUNTHER: Hai să mergem afară să bem.
- MATEI (*cam mirat*): Cu tine mă, care nu ești în stare să pui un strop de rachiu în gură? (*Îi face vînt, ușor, cu dosul mîinii.*) Du-te mă de-aici pînă nu mă-nfurii.
- GUNTHER: Să știi că Lisăndroiul nu e vinovat.
- MATEI: Îl dau în paști pe mă-sa de Lisăndroiul.
- GUNTHER: Bumbăcea e vinovat.
- MATEI: Și pe Bumbăcea și pe Chiose și pe tine și pe toți! Nu-mi pasă, mă, de voi! Voi sînteți pe lume știi cît? Pînă la 6 cînd sună clopotul. Pe urmă știi ce fac eu din voi? Piftie! Chisăliță! Asta fac. Înțelegi? Plecați, mă, din sufletul meu.
- GUNTHER: Pentru Bumbăcea nu trebuie să vorbești așa cu mine. E frumos să vorbești așa cu mine, Matei?
- MATEI: Știu mă, neamțule, că tu nu ești cioflingar, dar dacă te ții de mine, dracu să te ia și să-ți arză mațele, uite acu-ia și să le toc să le mănînc cu ceapă!
- GUNTHER: Aici dormi? N-ai nici cearceaf.

MATEI: Și ce zor ai tu că n-am? Tu dacă-ți era de cearceaf, ședeai și acu ou muierea aia a ta, cu Hanni, să te primenească punct la trei zile după ce decuseară vorba aia. Ia, eu stau și fără, și cui nu-i place să-nchiză ușa p-afară! Ei drăcie!

GUNTHER (*calm*): Ai și dulap. Hm! Lucrat bine în canturi. Lucru vechi. Asta este lemn de nuc nefurniruit, dat cu șerlac. Nu este Biedermayer.

MATEI: Ce poțeste, bă? Ce Nuș-ce-mayer? Ia hai, dă-i bătaie, întinde-o. (*Îl împinge afară.*) Și să mai vii cind ți-oi trimite vorniceii, cortofleantu dracu'! Nuș-ce-mayer, auzi? (*Se duce și se trintește obidit pe saltea cu capu-n jos. Cind se întoarce, Günther e lângă el, răsfoind un clasor cu timbre.*)

GUNTHER (*foarte atent la timbre*): Spunea Chiose...

MATEI: Dracu să-l ia.

GUNTHER: ...Că dacă ești bolnav — asta e din Dahomey! — să te duci la infirmerie cu forme. Altfel, îți ia patul.

MATEI: Mă făcu el cu forme! Mama m-a făcut, fără forme, înțelegi? Mă făcu cum se pricepu, îmi dote sînge de la ea, sāraca, și suflet dintr-al ei. Îmi dădea și învățătură, dar nu putu. Casa o deteră lui ciungu' și lui zgîita aia, dar inima o puse uite ici la mine! Fără forme, înțelegi? Și-acu mă călărește ăla, că știe să potrivească două mere cu trei vreascuri. Las' să mă dea, bă, afară! Aci mă bag în cotlon, cu clondirul alături. Cînd m-o scoate, teapăn să mă scoată...

GUNTHER: S-a făcut mai rece, vine noiembrie. În Dahomey e cald. Și dacă au să te scoată, unde au să te ducă?

MATEI (*bombănind*): Unde or vrea. Și unde-or avea forme.

GUNTHER: Este nevoie, Matei. (*O cli-pă.*) Fratele a murit. Atunci am mers la crematoriu. Am plătit taxa. Am așteptat. Atunci a venit un cetățean cu o cutie — Acolo e fratele. Unde este chitanța? — Poftim chitanța. — Bun, este în regulă. Poftim cutia.

MATEI (*uluit*): Acolo era frate-tău? Și pomana?

GUNTHER: Am dat cinci lei la cetățean. A zis „să trăiți!” A auzit tot crematoriul.

MATEI (*cam îngrozit*): Mă, mie să-mi dați pămînt mă, peste mine, înțelegi? Să nu-mi faceți bucata. Pămînt pe care umblă vitele și oile și cîrlanii de se balegă. Să-i simt acolo așa.

GUNTHER: Să aducem și popa?

MATEI (*după un moment de nehotărîre*): Aduceți. Popă de țară, d-ăla

șui. Nu mi-e de ăl-de-us, că nu prea crez în ăi-de-us, da' unul care să fie peste toate casele și cîmpurile și vitele tot trebuie să fie băgat pe undeva, pe dedesubt p-aci. Iar popa să vie, că e din pămînt și el, și-l cunosc după miros și după călcii. Fără pămînt să nu mă lăsați!

GUNTHER: E în ordine, Matei.

MATEI: Și să dați oale și covrigi la oameni!

GUNTHER: Se găsesc la comerțul de stat?

MATEI: Tu-ți bați joc de mine, găz-găune? Tu, care o să te flenduri ca puzderia în vînt, fără un rost al tău și un cheag, neîntemeiat așa, vai de tine? Păi eu cînd mă duc în pămînt, mă simte toată lumea aia!

GUNTHER: Crezi că o să miroase țuica așa de tare?

MATEI: Zît, — c-o iei! (*Pauză.*) Și zi, vrei să mor, ai, neamtle?

GUNTHER: Dacă ție îți place.

MATEI: Nu ți-ar păsa, ai?

GUNTHER: Nu.

MATEI: Deloc?

GUNTHER: Deloc.

MATEI: Da' Bumbăcea ce-ar zice, mă? Și cu echipa lui? I-ar rade de la primă. Și sanitarul? (*Cu bucurie.*) Ar umbla tehui sanitarul, ar da din colț în colț. Bumbăcea s-ar face vinăt.

GUNTHER: Atunci ar fi aceeași culoare cu tine, care ai murit.

MATEI: Dă-te-ncolo de Scîrțanmayer, că acu te pocnesc cu făcălețul.

GUNTHER (*liniștit*): Nu este al tău, nu poți să mă pocnești. (*Uede un timbru.*) Acesta este din Bengal!

MATEI (*nevenindu-i să creadă*): Zi, nu ți-ar păsa neam?

GUNTHER: Bumbăcea nu mai este șef de echipă.

MATEI: Dă-l dracu' Da' cine este?

GUNTHER: Eu.

MATEI: Tu, cortofleantu?

GUNTHER: Așa cum auzi. Și vino să dormi la baracă.

MATEI: Tu, mă, șef peste mine? Păi știi tu mai multe din viața asta, mă? Ai petrecut tu mai multe? Amăritule!

GUNTHER: Și să nu mai bei.

MATEI: Ce face?! Da' ce îmi beau mințile tale? Pe-ale mele le beau, dracu să te ia.

GUNTHER: Eu te-am luat la mine la echipă pentru că a spus Chiose că dacă lipsești două zile, el dă pe tine afară.

MATEI: Și ți s-a rupt ție pipota de mine. Ai ajuns tu de ieri pînă azi să-mi poruncești? Uite făcătura dracu'! De

ieri pînă azi!? Și cum trebuie să-ți spun eu ție-acu?

GUNTHER: Cum mi-ai spus și pînă astăzi, Matei.

MATEI: Va să zică, tu să zici: pune cărămida aia acolo. Și eu s-o pun, c-ai zis tu.

GUNTHER: Nu pentru că am spus eu. Casa spune.

MATEI: Cine?

GUNTHER: Blocul. Casa. Spune: pune cărămida asta aici, Matei.

MATEI: Mîncăși mătărgună, mă?

GUNTHER: Eu n-am mîncat mătărgună. Casa zice: pune cărămida asta aici.

MATEI: Ești aiurea. Care casă?

GUNTHER: Pe care o faci. Tu ești aiurea. Care casă poate să fie?

MATEI: Uite ce e: eu îți dau una mă, peste mutră.

GUNTHER: Casa spune, de ce nu vrei să te gîndești puțin. Este un plan, este înainte o idee. Și casa merge după o idee. Și tu pui cărămida unde trebuie.

MATEI: Și atunci de ce îmi spui tu unde s-o pui, fiindcă ești mai tucălar?

GUNTHER: Și pe mine tot m-a făcut mama, așa, cu ordine la cap. Dar de fapt nu eu spun.

MATEI: Dar cine?

GUNTHER: Casa.

MATEI: Acu ai și luat-o! (*Zvirle cu bocancul în el, Günther îl prinde.*)

GUNTHER: Nimic nu pricepi, domnule. Cu bostanul acela mare și nu pricepi nimic.

MATEI: Și ce-ți pasă ție dacă nu pricep?

Păi casa n-o faci înainte s-o faci.

GUNTHER: Ba da. O faci.

MATEI: Ba nu!

GUNTHER: Ba da!

MATEI: Ba nu! Casa o faci cu tine odată. Pleci cu ea odată și-o faci. Mai întii nu prea știi cum e. O pipăi... îi dai ocol. Pe urmă vezi că se face cîte nițel. Cînd o făcuși, cum, habar n-ai.

GUNTHER: Atunci ești prost dacă nu știi.

MATEI: Lasă-mă, mă, nu-mi strica mie sufletul. Eu-ți spui cum faci casa, așa, pe dinăuntru tău, ca o cocă.

GUNTHER: Dar din suflet faci tu casa?

MATEI: Din suflet. Dă-te-ncolo. O faci pe măsura ta, cît cuprinzi tu. Cum o faci mai mare, cum te-nghite.

GUNTHER: Și te mestecă?

MATEI (serios): Te mestecă.

GUNTHER: Tu, Matei, ai să stai între dinți la ea.

MATEI: Degeaba rîzi, mă. Îi înghite și pe alții, săracii, dar ei nu știu. Odată-ți toarnă peretele ăla în cap. Că nu l-ai

plămădit binișor, pe neștiute. E greu cu tine, nu pricepi. Acu dacă ai ajuns să spui la alții un-să puie cărămida, mai greu o să pricepi. Că te iei cu zorul, mă, săracu' de tine.

GUNTHER (clipind iritat): Și tu cu ce te iei? Cu sticla?

MATEI: Mă iau. Nu că vreau eu, mă. Dar uite zac p-aci și mă lupt să văz unde dracu l-am pus pe ăl de era cu mine. Și știi cu ce mă mai iau eu?

GUNTHER: Cu prostia ta! Și cu lenea! Faulpeltz!

MATEI: Bine, dacă zici. (*Îi întoarce spațele.*)

GUNTHER (enervindu-se): Ai găsit un loc întunecos și murdar și acum stai să dormi și să te visezi la boile tale și la oi și la baliga de la ei! Dar stai aici să vină căldura la țeavă, la țeava tehnică! Aici pentru ce nu mai te-nghite casa?

MATEI: Păi nu mă-nghite, că dacă beau mă fac mai mare și nu poa-să mă-nghită...! Aia e. Pricepi? Ei, acu te-am dus. D-aia beau eu, mă, să nu mă-nghită casa. Nici una. Să stau tot eu pe pămînt cu picioarele. Și ce ai cu baliga de la oile mele? Că face mai mult ca tot ce-ți iese ție pe gură, cortofleantu dracu'...!

GUNTHER (sec): Va să zică, nu vrei să vii, Matei. Atunci nu vii nici la lucru. Dacă vii la lucru, vii și la dormitor. (*Îi pune bocancul alături.*) Multumesc pentru aruncatul de bocanc. E frumos să-l arunci într-un om?

MATEI (ținîndu-și toana lui): Măă, bă-trînul avea casa într-o vilcăică, numai iarbă și tufani. Creștea nalba uite atîta. Avea un cintezoî în dud, l-aud și-acu. Și avea un berbec mare care mîrlea tot satul. Avea hăț la cal, bățut în aur...

GUNTHER: Alamă.

MATEI: Pleacă, mă, d-aci! (*Recunoaște.*) Era alamă, da' lucea ca aurul. Punea mama mușcate și pe ghizdul fîntinii... tu nici nu erai. Și acu vii să-mi faci pe șeful? (*Blind, aproape duios.*) Du-te mă, că-ți dau iar cu bocancu-n cap. (*Rugător.*) Du-te mă, că-ți dau cu bocancu'!... (*Plîngînd.*) Zău că-ți dau... (*Gînter iese. Matei plînge tot mai tare.*) Du-te mă!... Că-ți dau cu bocancu'... Și avea mușcate... Și mă pune să-i țin lîna... s-o facă ghem... Și nimeni altcineva nu m-a iubit ca ea... Și cînd am fugit cu oile... mi-a trimis... (*hohotește*) tîrlici...

CORTINA

Matei Rizea se întoarce seara. Deschide și închide cu precauție ușa. Într-un ziar poartă niște merinde. Când se apropie de colțul lui, vede o mogildeață pe saltea, dormind. Se uită atent, o clatină. Mogildeața sare țipând cumplit.

BIȚA: Au! Văleu! Dandule — tu ești?

MATEI: Ce ți-e, fă?

BIȚA: Aoleo, cum mă speriai! Aoleo.

De ce vii așa? Dumneata cine ești?

MATEI: Da' tu cine ești?

BIȚA (*încă buimăcită*): Crezui că-i Dandu. L-am visat.

MATEI: Păi nu prea sînt Dandu...

BIȚA: Aoleo, ce-mi bate inima...!

MATEI (*morocănos*): Ți-o fi bătînd.

BIȚA: Nu crezi? Uite aici ce m-ai speriat. (*Îi oferă locul inimii să verifice.*)

Zisei că nu mai vine nimeni pe-aici.

(*Se apucă să-și pieptene părul lung.*)

Poate Dandu. Da' nu cred. Dumneata

cum ai intrat, că era închis?

MATEI: Treaba mea. Și ce-mi dai zor

cu Dandu ăla? Care Dandu?

BIȚA: Știu eu care (*după o clipă*), lo-

godnicul meu iubit.

MATEI: Și veniși să-l aștepți aci la

mine?

BIȚA: Să-l caut. Da' ce, 's la dumneata?

MATEI: Păi unde?

BIȚA: Păi da' astea-s ale dumitale

toate?

MATEI: Păi ale cui?

BIȚA: Și pivnița toată?

MATEI: Toată.

BIȚA: Păi atunci e bine.

MATEI: De ce, fă?

BIȚA: Că-mi faci și mie un locșor aci.

Să mai pui capul.

MATEI: Acilea? De ce nu te-ci la

Dandu să mai pui capul pe el?

BIȚA (*cu amărăciune*): M-aș duce eu,

crezi că nu m-aș duce? Da' vezi că

nu-l găsii pînă acu.

MATEI: O fi scump la vedere...

BIȚA: Scump, minca-l-ar mama să-l mă-

nince!

MATEI: Păi dacă ți-e logodnic, ce fuge

asa de tine?

BIȚA: Nu fuge, săracu, da' are treabă.

Că-i inginer aci pe un șantier.

MATEI: Pe care?

BIȚA: Uită să-mi spuie. C-a plecat dis-

de-dimineață la Brașov, c-avea delega-

ție. Și-mi lăasă 120 de franci, de putui

plăti hotelul.

MATEI: Ce otel?

BIȚA: Cînd stăturăm la Ploiești, săptă-

mina ailaltă. Spunea că trece să mă ia

cînd se-ntoarce, da' probabil c-avu zor

aci la București să-ncheie luna. Așa

c-o fi p-aci. Nu-l știi?

MATEI: Nu știu de nici un Dandu.

BIȚA: Pe el îl cheamă Vasile și Vasilică,

dar eu îi zic Dandu. Toți de la Plo-

iești îi zic așa. Frumos — dar-ar boa-

lele-n el! Cînd l-am dus acasă la noi,

se uitau pe centru să-l vază, c-am mers

de brațetă. Mama era la porci, dar el

zice „sărut mina, doamnă”, adevărat că

nu i-a sărutat. Avea mare politică. Lui

frate-miu, — se uita chiondoriș — îi

zice: „prietene, ce țigări frecvențezi?”

S-a-mpăcat și cu tata.

MATEI: S-a-mpăcat!?!

BIȚA: I-a spus, asupra paharului: „to-

varășe, românul nu pierde niciodată”.

Tata mă cam ghiontise cînd am ieșit

la șură, că mai făcuse vinătă, dar pe urmă

cu el s-a-mpăcat. Ne-a dat 900 de lei

pentru cheltuieli, plus o damigeană de

zece. Noaptea, ce-am tras cu ei, săracii,

că eu țipam.

MATEI: De ce țipai?

BIȚA: Ei, și dumneata! Țipam de bine.

nu de rău. Da' ei, d-alături, se făceau

că n-aud. Și pe urmă am venit la Plo-

iești, că mai fusesem o dată, cînd l-am

cunoscut în gara de Sud. De la o fisă.

Eu i-am dat fisa, el a zis să mergem

la o bere și pe urmă a întors-o pe vin.

Foarte de viață și popular cu toți. Și

pe urmă ne-am dus la un prieten care

nu ne-a putut primi, dar ne-a făcut

rost la hotel, mie adică. A venit și el

noaptea, că nu-l putea opri nimeni.

Nu-ți mai spun ce-a fost.

MATEI: Dacă spui, spune; dacă nu...

BIȚA: Ai fost și dumneata tînăr, lasă.

Numai „pușor” îmi zicea, și „sufletul

meu dulce și tandru”. De-aia i-am zis

și eu Dandu, vezi, mi-a plăcut vorba

asta. Acu a doua oară cînd am fost,

eram ca logodiți. Trebuia să merg la

Brașov cu el, dar nu mă putui scula

dimineața, și nici n-a vrut cînd i-am

propus, a zis că nu-i *tactic*. Da' eu tre-

buia să mă țiiu mai tare. Eu cred c-a

băgat scrum în vermut.

MATEI: Și-acum ce-ai de gînd?

BIȚA: Păi îl găsec eu, n-ai grijă, să

știu că merg din casă-n casă în tot

Bucureștiul.

MATEI: Păi da' bani ai?

BÎTA: Avui. Îi dădui la Lido, c-am stat două zile acolo. Să mă fi văzut Dându în covoarele ălea și-n perdelele ălea! Tot trăsei nădejde că vine.
 MATEI: Cum să vie?
 BÎTA: Așa, să mă simț! Eu cum o să-l descopăr? Tot așa.
 MATEI: Și nu te bagi să muncești pe undeva?
 BÎTA: Păi dacă mă bag, îl mai pot căta? Ce părere ai? Și eu fără el nu mai vreau să stau în viața asta. Așa, am o vară pe Giurgiului, dar dacă mă duc cine știe ce-mi spune.
 MATEI: Da' aici mă-ntrebași dacă te primesc?
 BÎTA: Păi eu zic că ai și dumneata nevoie de vreun suflet pe lângă dumneata.
 MATEI: Și dacă n-oi avea?
 BÎTA: Mă-ntinz și eu pe două scaune și n-ai deoit să mă scoți. C-am mai dormit eu la Bacău într-o cadă și mă sculam la miezul nopții rebegită, de dă-deam drumul la apă să mă-ncălzesc. Și ce crezi că-ți fac dacă stau aici? Loc văz că-i destul, slavă Domnului.
 MATEI: Ascultă, bre fetico. mi-e să n-a-jungem la alte ălea. Eu-s cam nervos și mi-e să n-o iei pe cocoșe, la iuteală.
 BÎTA: Păi sînt învățată, nene. Dacă pot, dau și eu, dacă nu, tac.
 MATEI: Păi atunci mai bine să-ți iei valea. Aici e șantier, oamenii muncesc, am și eu rostul meu...
 BÎTA: Păi dumneata ce păzești aici?
 MATEI: Îmi păzesc zilele mele, asta pă-zesc.
 BÎTA: Te-au azvîrlit?
 MATEI: Nu m-a zvîrlit nimeni. Îmi ciș-tig și eu piinea și brînză și fasolea (*le desface pe rînd*), ca toți oamenii muncitori.
 BÎTA: Păi aicea stă omul muncitor?
 MATEI: Stau unde-mi place, și lasă gisca! Ce, — n-ai mai văzut brînză? Ia și tu d-acolo, rupe d-aici, și pe-urmă s-auzim de bine...
 BÎTA (*înfulecînd*): Da' nu mămînci la cantină?
 MATEI: Mămînc și la cantină. Dacă vreau.
 BÎTA: E mai bună?
 MATEI: Bună.
 BÎTA: Nu poți vorbi să-mi dea un bon și mie, dacă tot nu te duci?
 MATEI: Cum o să-ți dea?
 BÎTA: Hai că-mi dă, dacă vorbești. Că n-or fi nici ăia turci.
 MATEI: Și ce să vorbesc?
 BÎTA: Uite așa. Spui că ți-a venit un neam.
 MATEI: Mă fac și neam cu tine acu', să mai trag scurta la cine știe ce. Nu dau ei la neamuri.
 BÎTA: Spune-le că ai... draguță.
 MATEI: Ce am?
 BÎTA: Știi matală ce. Țiitoare, na.
 MATEI: Țiitoare?
 BÎTA: Ihm.
 MATEI: Fugi d-aci, bre fetico. Păi da', tu te ții cu mine?
 BÎTA: Ei, și dumneata acu... Ziceam așa, o vorbă...
 MATEI: Lasă vorbele, tu spune deslușit aici: te ții cu mine ori nu te ții?
 BÎTA: Păi dacă... matală o iei d-a bună...
 MATEI: Nici un „păi dacă”. Te ții?
 BÎTA: Să înțeleg românește. Te ții, fă?
 BÎTA: Mă țin... dacă...
 MATEI: Zău?
 BÎTA: Dacă spun. Am și eu obraz. Ce făgăduiesc e sfînt.
 MATEI: Zit! Astupă fleanca aia și taci că te pocnesc acu, fir-ai a dracului de năroadă să fii! Și amorezul, ce faci cu el?
 BÎTA: Aia e alta...
 MATEI: Mămîncă acolo și taci dracului, patachină ce ești!
 BÎTA: Neică!
 MATEI: Zi, țiitoarea mea, ai?
 BÎTA: Ziceam așa, ca să se prinză...
 MATEI: O-ntorci acu, vezi? Păi cînd te-oi întoarce și eu cu dosu-n sus și ți-oi croi un toc de bătaie la el.
 BÎTA: Știu eu că nu dai.
 MATEI: Cin-ți-a spus?
 BÎTA: Ca să nu te-auză d-afară.
 MATEI: Că mi-o fi rușine să-mi bat draguță.
 BÎTA: Nu dai, că-i loc cu lipici și nu-ți dă mina să-ți frigi degetele pe el.
 MATEI (*cu admirație*): O scoseși la capăt, fă, fire-ai a dracului. Mai vrei păstăi? (*Mămîncă un timp în tăcere.*) Auzi? Te culci colo așa și nu mai crîcnești o vorbă. Și miine te zvînți d-aci, că n-am nevoie de pagube pe cap. Și nu-ți mai face cruce, tu, că-i de la fabrica din Tecuci, nu-i din cer. Ia, noapte bună. (*Se culcă fiecare într-un loc. La un moment dat.*)
 BÎTA: Ooof!
 MATEI: Ce mai vrei?
 BÎTA: Așa-mi vine mie.
 MATEI: Păi dacă-ți vine, mai țin-te. Că n-am ce face cu oftatul tău.
 BÎTA: Matală nu oftezi?
 MATEI: Mă auziși?
 BÎTA: Păi cînd?
 MATEI: Păi atunci, fleanca! Hai c-odată dă ziua-n geam.
 BÎTA: Mă gîndesc că aci nu poți să numeri nici colturile de cite buclucuri în-grămădiră. Ale cui or fi?

MATEI : A lui tata. Să n-auz musca.

BIȚA : Da' guzgani or fi ?

MATEI : De ce să nu fie ? Nu-i dreptul lor aci ? Unde vrei să șază ?

BIȚA : Nu mai glumi așa.

MATEI : Cum o să glumesc ! Era unul, mai alaltăieri, cît un iepure.

BIȚA (*neîncrezătoare*) : Draci !

MATEI : Cît iepurele nu, da' cît un viezure mai mititel tot era. Acu trebuie să pice.

BIȚA : Taci, neică, nu mă speria, că nu-mi place. Să nu văz guzgan.

MATEI : Păi nici nu-l vezi, că-ntii te atinge cu blana.

BIȚA : Au ! Viu acolo, să știi, peste dumneata.

MATEI : Ba stai pe loc ca turta-n foc. Numai de lighioi ca tine nu-mi arde.

BIȚA : Păi atunci mai taci și dumneata cu prăpăstiile. Spune drept, nu sint așa-i ?

MATEI : Eu de numărat nu-i numărăi, dar pe unu-l știu, că l-am văzut. O să-l auzi și tu cînd hirșiiie.

BIȚA : Plec. Nu mai stau.

MATEI : Mare bucurie mi-ai face. Păi unde te duci, fă amărîto, că te ia miliția la rost ? La ei în beci să știi că e curat, că dă cu prafuri. Vine și derapatizează în fiecă săptămînă. Știu, c-am stat.

BIȚA : Te închiseră ?

MATEI : Ei, boerie mare, ce mai vorbim. *Pe urmă* fu nițel mai a dracu'.

BIȚA : Te prinseră cu...

MATEI (*aprig*) : Cu ce ?

BIȚA : Păi cu...

MATEI : Cu ce, tu ? Vrei să-ți arunc una-n mutră ? (*Pauză*.) Tot cu dragostele mă-nfundară și pe mine. D-aia crez la altul. Păi nu pupai tu dormitor de lux ca aci de nu eram și eu pățit.

BIȚA : Halal dormitor ! Da' crezi că-l găsesc ?

MATEI : Pe cine, fă ?

BIȚA : Pe Vasilică al meu, pe Dandu, mîncă-l-ar mama, că mă răscolesc toată cînd mă gîndesc la el. Mi se face pielea uite așa.

MATEI : Ce dacă te răscolești ! O fi să dai de el, dai. Da' nu prea trage tu nădejde, că-i orașul măricel. Sint la Vasilă aici să-i aduni cu furcoiul.

BIȚA : El e unu, atît.

MATEI : S-o crezi tu.

BIȚA : Și-i al meu tot.

MATEI : Pupă-ți-l în bot și lasă-mă dracu' să ațipesc.

BIȚA : Dumneata... n-arăți să ai inimă.

MATEI : O duc numai din bojoci, nu vezi ?

BIȚA : Atita că dai din gură.

MATEI : Să facă și gura ceva, tot n-avu de băut iasăra. Cum îi dau să bea, cum tace. Da' o țigară tragi ?

BIȚA : Nu iau foc ăstea ?

MATEI : Las-să ia. Calabalicuri fără noimă. Le-aduseră că-și iau altele. Se-ntemeiază, cum s-ar zice. Tu zici că ai casă.

BIȚA : Am.

MATEI : De ce nu stătuși acasă la tine ?

BIȚA : Fără el ?

MATEI : O pereche de nădragi mai găseai și pe la voi.

BIȚA : Să mă lași în pace.

MATEI : Îți spun ce e. Ce Vasilică ? Acul în carul cu fin !

BIȚA (*cu jumătate de voce*) : Dintr-un milion ți-l scot, neică. Am eu semne. Să nu-mi zici BiȚa dacă nu.

MATEI : Treaba ta. Da' mîine ai luat-o din loc și te-ntorci tocmai cînd te-oi peți eu. Că n-am poftă să-mi pierz hogeacul pentru alde tine și Dandu tău. (*Tăcere*.) Ai adormit ? (*Se aude un suspin adînc*.) Adormiși, fă ? (*Mai tare*.) Ce dracu faci, te smiorcăi ? Bine faci, că acu apare guzganul și tot n-are apă. Auzi tu ? Nu-l găsești într-o zi, aia e. S-o fi incurcat și el cu alta, că-i lumea hirbară a dracului. Te duci și tu și strigi „Vasilică !” pe drum și tocmai bine întorc capul vreo șapte. S-o po-trivi vreunul c-o zăltată ca tine. (*BiȚa plînge*.) Nu te mai miiorlăi așa, că-mi sperii somnul. (*Plînsul continuă*.) Auzi ? Mîine seară, dacă nu dai de el, să știi că avem borș de praz la meniu... Fii atentă ! Și-i pune și nițel leustean, ca pe la noi... Uite, atîtica îi pune... și-l face, știi cum ? (*Mai răstît*.) Mai dă-l draeu' pe Dandu ăla !

BIȚA : Ba să te duci dumneata !

MATEI : Fă, te saturași de bine, fă ?

BIȚA : Eu îți spui să nu te atingi de el, și aia e ! Poți să mă dai afară, na ! Că vin iar. Că nu-i casa dumitale aici !

MATEI (*se scoală, se duce la ea*) : Acu chiar că te pocnesc.

BIȚA (*sculindu-se și ea, înfierbîntată*) : N-ai decît să mă pocnești și să mă omori aci-ia ! Mai bine să mor aci-ia, decît să spui o vorbă urîtă de el ! Că nu mor degeaba, pentru el mor ! Dă-mi în cap dacă vrei, na ! Da' să știi că și eu dau ! Pentru Dandu !

MATEI : Zît, miarțo, leșinătură, nu te vezi, fi-ți-ar cotoiul al... (*BiȚa ia un obiect și-l zvîrle în el. Matei, cu altă voce*.) Mă loviși în fluierul piciorului... Bine făcuși, fă... brava ! Poate ți-a fost dat să răzbuni pe cine știu eu. (*Aproape bucuros*.) Oleo, da' mă doare. (*Patern*.)

Ei acu, culcă-te, fetico... Făcuși și tu ce-ți spuse gândul tău și inima ta... Bărem să te ții minte... Poate ai noroc și vă adunați împreună... Că la mine, ce s-a răzlețit nu se mai adună...

(Cortina se lasă și se ridică iar. Amin-doi dorm. La un moment dat, în toiul nopții, Bița se scoală și caută un obiect contondent. Cu el în mină se apropie de Matei, îl pîndeste, îl ocolește, merge și deschide geamul. Aruncă cu obiectul în becul de pe stîlp și-l sparge. Pătrunde în casă o altă lumină, de noapte și lumă.)

MATEI (abia tresărind, vorbind pe jumătate în somn): Ce e, fă fetico? Ce făcuși?

BIȚA: Spărsei becul, neică.

MATEI: De ce-l spărseși?

BIȚA: Că nu se vedea cerul de el.

MATEI: Bine...

BIȚA (stă cu cozile despletite la fereastră. Se vede un colț de cer cu stele. Întreabă în șoaptă): Adormiși? (Matei nu răspunde. Atunci Bița adresează cerului următoarea invocatie.)

Stea steulica mea
toate stelele să stea

numai steulica mea
să nu stea.
Să umble țara-n lung și-n lat
la oraș și sat
și-n cruciș
și-n curmeziș.
De-o fi-n țară
să-i pui scară.
De-o fi-n sat
să-i pui pat
de-o fi-n tabără tăbărit
de-o fi-n munte rătăcit
să se ducă la Dandu meu
cu ciocu' să-l ciocnească
cu aripa să-l pleznească
să-l pleznească cu lemn de alun
să vie ca un nebun.
Să-l ciocnească cu lemn de soc
să vie prin foc
să nu-și afle loc.
Să-l atingă cu lemn de arțar
să vie ca un armăsar
să-i pună în opinci furnici
să vie la mine aici
să nu-i dea a sta
să nu-i dea a minca
pînă cu ochii de Bița n-o da...

CORTINA

A C T U L A L D O I L E A

T A B L O U L 4

După-amiază tirzie. Matei Rizea și-a tras salteaua și velința. Odată cu ea s-a deplasat și un obiect pe care îl ia și îl examinează curios. Aprinde și un chibrit să-l vadă mai bine. Pași pe scară. Speriat, Matei se ghemuiește undeva cît mai ferit, pitind și obiectul. Silly desface ușa, intră. E îmbrăcată în bluză și pantalon. Într-o mină ține lanterna, cu cealaltă o păpușă mare, pe care o privește cu un soi de detașare prefăcută și o aruncă între boarfe. Examinează rece și celelalte obiecte. Se așază călare pe o servanță și așteaptă. Așteaptă și Matei. Silly își privește nerăbdătoare ceasul-brățară. Neavînd ce face, plimbă lanterna aprinsă peste lucruri, evitînd pe Matei. O stinge un timp. Scena rămîne nemișcată. Apoi Silly ia pe nesimțite cadranul stingher al unui ceas cu cuc și-l sucește în fel și chip. Se aude cucul, de nouă ori. Matei, din colțul lui, oftează profund.

SILLY (sare în picioare): Cine e? (Nici un răspuns.) Bob, tu ești? Hai, lasă-te de goange! (Ia din grămadă un sucitor de aluat.) Să nu crezi că mi-e frică. Bob, știu că ești aici. (Cu un ușor tremur.) Cine a oftat? (Descoperă cu lanterna pe Matei.) Dumneata cine ești? Hm? (E gata să fugă, dar se stăpînește.)

MATEI (greoi): Oi fi și eu cineva...

SILLY: Ce cauți în pivniță aici? Pe unde ai intrat?

MATEI: Pe ușă, pe unde... N-oi fi intrat prin pereți...

SILLY: Buletinul dumitale! Altfel, strig. (E speriată rău.)

MATEI (orbit de lanternă, se caută și i-l dă): Uite unde-mi stătea vistavoitul...

SILLY: Matei Rizea. Născut '912. Din

Merişani. Viza de flotant? O ai. De ce ai intrat?

MATEI: Deh, domnişorico...

SILLY: Ai vrut să furi.

MATEI: Să fur? Ce să fur?

SILLY: Din lucruri.

MATEI (*clătinând din cap*): Ai greşală, domnişorico... Nu-mi spurc sufletul.

SILLY (*uşor amuzată de aerul de film polişt*): Ar trebui să te percheziţionez.

MATEI: Eu zic să mă laşi cu păcatele mele.

SILLY (*nesigură*): Totuşi, dumneata doşteşti ceva. Probabil că eşti începător. Dă-mi ce ai în mână.

MATEI: N-am nimic...

SILLY: Ba ai. Vrei să chem miliţia? (*Matei ridică din umeri şi îi întinde o proteză dentară. Silly, mirată.*) Ce faci cu asta?

MATEI: Mă uitam şi eu aşa... Nu mă dumiream...

SILLY (*mai dezumflată de „aventura” ei*): Ai nevoie de acrilat?

MATEI: De linişte am nevoie, domnişorico... De linişte şi de pace.

SILLY: De ce ai luat proteza?

MATEI: Mă uitam şi eu la ea: dinte să fie? falcă să fie? Dobitoc de asta nu văzui. Zic: mă sărace, de-oi fi om, murişi şi-ţi deteră gura la gunoi, cu tot ce vorbeşti şi mestecaşi... Mestecaşi o lume şi o ţară, şi uite acu!

SILLY: Nu-i gură adevărată. E numai proteză.

MATEI: Adică cum?

SILLY: Adică e făcută din mase plastice.

MATEI: Da' vorbi cu ea.

SILLY: Vorbi.

MATEI: Vezi? Şi mestecă din inima dulce a fructului.

SILLY: Da, da' nu-i adevărată, e falsă! E făcută din altceva, să ţie loc de dinţi.

MATEI: Falsă! Da' ce vorbi fu adevărat? Atunci cum?

SILLY (*reciştigîndu-şi aplombul*): Ei, şi dumneata, prea faci pe prostul. Asta e o materie specială, care se toarnă. Iese din gaz metan şi din ţiţei. N-ai auzit de mase plastice? Dumneata în ce loc trăieşti?

MATEI: Am auzit eu de multe aşa... Asta n-o văzui. Să facă gură din ţiţei?! Făcătura dracu'! Păi atunci nu-i os. Nu-i os şi carne. Şi nu-i din sămîntă.

SILLY: Nu, tovarăşe. Aici e vorba de perfecţionarea mijloacelor de existenţă. Îţi lipseşte un lucru, ştiinţa vine şi ţi-l face din nou.

MATEI: Păi dar, curge sînge prin falca asta?

SILLY: Cum o să curgă? E sprijinită în piloni.

MATEI: Vezi? Dacă nu curge sînge... degeaba.

SILLY: Cum degeaba? Dar omul funcţionează cu ea!

MATEI: Poate! Dar vezi dumneata, eu dacă-mi lipseşte un lucru se cheamă că tot nu mai sînt întreg. Poţi să potriveşti ce-i potriveşti. Eu sînt unde mi-i sîngele, înţelegi? Şi unde mi-i durerea şi patima. Unde nu, tot moarte e.

SILLY (*luînd avantaj asupra lui*): Sîngele dumitale e făcut din hemoglobină şi limfă. Şi corpul dumitale e făcut mai mult din apă. Patru cincimi din corpul nostru sînt apă.

MATEI (*uimit, ultragiat*): Oare?! Cin-ţi-a spus dumitale?

SILLY: Toată lumea ştie, se învaţă în şcoală. Am dat şi examen cu chestia asta.

MATEI (*buimăcit*): Ai dat examen?

SILLY: La Merişani nu se învaţă aşa? Omul e făcut din apă, din proteine, din hidrocarburi, adică din atomi de carbon, oxigen şi aşa mai departe... Întrebă copiii de clasa a IV-a. Dumneata probabil că ai trăit mai alături cu lumea.

MATEI: Şi oile, tot din apă?

SILLY: Orice substanţă vie conţine o cantitate respectabilă de H₂O. Adică apă.

MATEI (*pe gînduri*): Vezi că de-aia le iubeam eu, c-aveau alcătuirea tot ca mine. Şi pe urmă ele se prăpădiră... Numai ciolane am găsit şi arşici. Şi apa, care ziseşi, era scursă-n pămînt. Că-l bîntuie pe ciungu', frate-miu, şi el a trimis pesemne de mi le-a otrăvit, pentru păcatele mele. Ca să ţină-n cumpană răul cu rău, şi stricăciunea cu stricăciune. Aşa-i temeiul vieţii

SILLY: Astea sînt superstiţii.

MATEI: Ba e chiar cum spun. Şi pe urmă eu l-am cotonogit, cu dreptate, că am mîna grea. Că-ntii ne judecasem şi m-au rămas. Au spus c-am furat. Par-tea mea o furasem. Aşa că eu am plecat de izbelişte şi am rămas de izbelişte pînă în ziua de azi.

SILLY (*care deviasse lanterna, o readuce şperiată din nou*): Va să zică eşti învîtat să furi.

MATEI (*cu o voce care se înăspreşte*): Nu iau, domnişorico, decît ce-i al meu. Că dacă-mi cîntă pricină un manipulant la pădure, şi mă hoţi din condei, i-am pus odată mîna în gîtiţă, uite ici, de se boboşise tot. (*Silly se dă înapoi intimidată.*) Împinse el un buştean, al dracu', cînd lucram a doua zi pe jlip,

să mă curețe. Dacă văzui așa, plecai să nu-mi fac păcat, și venii încoace. Și-acum mă mai sucesc noaptea în somn gândindu-mă: mi-e că mai bine-l achi-tam pe loc să scap lumea de-un nemer-nic. Dumneata ce zici, că văd că ai școală?

SILLY (timid): Trebuia să mergi să-l reclami.

MATEI: Ba las' să-i dau eu cu mina asta a mea, născătoarea cui l-a crucit, să știe c-avu de-a face cu un om, nu cu o fițuică. Să m-otrăvească el cu vîr-ful condeiului, auzi?! Matei Rizea nu-i plămădit din pleavă, să-l suflî, să-l dai jos. Oi mai avea eu zile, lasă, să-i în-torc. D-aia adineauri, cînd veniși, stă-team colea și piroteam și mă gîndeam: Cîți ani îi mai fi ducînd-o, Matei? Și-odată, ce să vezi, minunea lui Dumne-zeu, auzii cucu de la noi din sat cin-tînd, acu în dricul toamnei. De nouă ori cîntă. Nu-i prea mult. Da' nici pu-țin. Și d-aia oftai — că altfel nu mai știai de mine.

SILLY (zîmbind ironic): Ai auzit cucul din Merișani?

MATEI: Dumneata nu-l auziși? Îl cu-nosc bine, dintr-o mic, că-mi răsună ici în suflet. Dar nu credeam de el că m-aude, că-l rugai încetîșor de tot. În-seamnă că e bine. Și dumneata ți-a-ștepti cavalerul?

SILLY: Eu? Ce cavalier?

MATEI: Păi mă gîndeam că trebuie să ai și dumneata un cavalier. Ca toate fetele.

SILLY: Prostii!

MATEI: Chiar așa prostii?

SILLY (rece): Chiar așa. N-aștept pe ni-meni, nu mă interesează vodevilurile. Am venit să văd de lucrurile astea. Sper să nu dispară nimic, tovarășe Ri-zea. Am și numărul buletinului dumi-tale. Viza e la barăci, nu la blocuri.

MATEI (rugător, umil): Domnișorico... Vreau să te rog și eu ceva. Nu mai spune la nimeni că sînt aici... Vreau și eu o zi, două, nițică liniște, a mea... Stau singur. Nu stric nimic. Păzesc... Să nu mă mai răfuiască nimeni... Aia sînt prea tineri în baracă. Nu știu multe... Rîd mereu... Tot așa vorbesc, de mase plastice, de betoane, de mu-ierii... Aici stau cu sufletul meu. Nu-mi trebuie lume neam. O țuică dacă mai pun pe limbă, că-i din pămînt de la noi... Nu știu dacă vorbesc deslușit...

SILLY (examinîndu-l puțin de sus): Ești cam bizar. S-ar putea spune un Robin-son contemporan. Sau un Alain Ger-bault naufragiat. Plus ceva din Azilul de noapte.

MATEI: Păzesc!... Tot ce e al dumitale păzesc. Nu se atinge nimeni de ele. Pe cinstea mea. Eu luai numai salteaua asta de care n-ai nici o trebuință. (Prî-vind-o fix, cercetător.) Ori ai vreo tre-buință de saltea?

SILLY (sec, consultîndu-și ceasul): Nici una. (Iese.)

(Cortina se lasă și se ridică imediat.)

În prag stă Bița, cu un pachet în mînă, cam grizată. Becul de la stîlpul de afară s-a înlocuit cu unul mai mare.

MATEI: Iar veniși?

BIȚA: Te pomenesti că nu te bucuri.

MATEI: Ți-am spus să nu mai vii. Te lăsaî trei nopți, ți-ajunge. Mai găsește și alt bordei de nasul tău.

BIȚA: Păi dacă-mi place aici?! Cine strică? Dumneata singur.

MATEI: Eu bre?

BIȚA: Păi dar. Vezi că și-mneata ești tartor mare. Stai ca un motan acolo și tot înșiri la moși pe groși. Eu iar, să-răcuța, apucaî odată să-ți spui d-ale mele; ce, vrei să-ncep de la început cu altul? Mîncăși?

MATEI: Ce-ți pasă ție?

BIȚA: Păi atunci nu mai bodogăni. Țaci și te bucură, că-ți aduse fetița ceva, în cioc.

MATEI: Ce-ai mai adus?

BIȚA: Da' eu zic că te bucuri și dacă nu-ți aduc nica. Ai? (Luîndu-l de sur-tuc.) Nu te bucuri că mă vezi? Ochii mei nu-ți plac?

MATEI: Nu mai pot eu de ochii tăi.

BIȚA: Zi ptiu, să nu-i deochi! Că se uitară, nene, uite-așa întoarseră capul, vreo patru, dar eleganți! — unul, ba-rem era ca o cadră. Eheî, zic, ce ve-deți nu-i de voi! Știu el Dandu ce s-aleagă, pehlivanul dulce al dracului! Pofta-n cui, berbanților! Ghici ce-am aici?

MATEI (ursuz): Tu știi.

BIȚA: Brînzoici. Ia și-mbucă! Ți-adu-ceam și-o drojdiară, dar nu putui, c-așa fu situația.

MATEI: Ce situație, fă? De unde te treziși cu astea?

BIȚA: Nu mai pierde vremea, că se ră-cesc. (Scofînd din geantă.) Și uite și-un copănel, dar piine ioc! — că nu-ncăpu în poșetă.

MATEI: Ia ascultă, tu, mie să-mi spui verde ce-i cu astea? Că eu odată ți le zvîrlu afară, cu tine cu tot.

BIȚA (*pusă pe joacă*): Mai încet, mai încet, tovarășelule. Ca să mă zvîrlî, trebuie să mă prinzi întîii. Ca să mă prinzi, trebuie să mă alergi. Și dacă alergi, ți se urcă singele la țîfnă și pe urmă ne-or găsi alte boale și eu nu mai răspunz. (*Tanțoșă.*) E bine cum zic?

MATEI: Ce te găsi, paparudo?

BIȚA: Și mai dai și peste marafeturile astea, care nu știu de ce le țin aici, clăie peste grămadă. Ehe, ce viață ar fi cu astea! Ia stai, tălică, în fotel așa. că ești om bătrîn, na, ai muncit la viața 'mneatale. Șezi ca bimbașa, dacă-ți spui! Și să-ți punem și țolul dedesubt, să nu faci reumatism la țurloaie. Și-mi iau și eu un scaun, iaca-așa. Și-mi pun pernă sub șezut (*sufală într-o pernă din care ies fulgi*), c-almintreli fac bătăături colea, ca ăia cu școli multe.

MATEI: Stai fă, dracului, la un loc!

BIȚA: Și-ți scot și niște străchini. Și-o garniță să punem untura. Și na-ți și un tablou alături. Și-uite scîndurica asta, dac-o pui peste fotel iese o mescioară ca la pozele cu bebeluși.

MATEI: Fă, ești nebulă. (*Zvîrle scîndurica, dă cu piciorul în garniță.*)

BIȚA: Liniște, că se smuci bimbașa! Stai, omul lui Dumnezeu colea, și mestecă ce ți-am adus. Și eu fac pe servanta, c-am mai fost trei zile la o cantină la Pîrlu Rece. Și îți țiiu și conversație.

MATEI: Tu să-mi ții conversație de unde te-ai pricopsit de bani. Că n-avuși lețcaie.

BIȚA (*mișcîndu-se „grățios”*): Ei și? O țigară poftesci? Ori o iei după masă? Hai că-i polmol, d-ăla americanesc.

MATEI (*foarte grav și serios*): Ce-ai făcut tu? Mie să-mi speli putina d-ăici la moment! Eu n-am nevoie de...

BIȚA (*răstit*): Ia mai taci, neică! Mi-am vîndut fusta și ce mai vrei?

MATEI: Care fustă?

BIȚA: Mai avui una pe dedesubt.

MATEI: N-o văzui.

BIȚA: Dacă nu-ți băgași nasu-n ea! Trebuia să ți-o arăt?

MATEI: Tu făcuși altele!

BIȚA: Ce? (*îi privește îngrijorarea în ochi, o apucă un ris sincer și vesel.*) Hai că nu știi, mă nea Matei. Crezuși că... Vezi că tu nu ești om umblat?

MATEI: Eu n-am ajuns să mănînc după pațachine!

BIȚA: Ești cam ciufut, mă nene. De ce — că întoarseră ăia capul? Păi nu se potrivește. Erău unii și mai dihai, la Lido. Veni unu' înalt să dansez cu el. Mamă, ce mă frigea să mai dansez,

că știu de toate dansurile. Dar aveam pantofii cam giorsăiți, nu ținca. Am zis și eu: „mersi, sînt obosită”. El nu-ș ce mai bolmoji. Vru să s-așeze să plătea-scă. Zic: — Aștept pe cineva — Par-don! Și se duse.

MATEI: Și pe cine așteptai?

BIȚA: Parcă dumneata nu știi?

MATEI: Pe Dandu? (*BiȚa face din cap: Ihm.*) Și-a venit?

BIȚA: Păi cum era să vie? Dacă venea, mă mai vedeai aci? Dar tot vine odată!

MATEI: Păi atunci cine plăti?

BIȚA: Asta te doare pe dumneata acu?

MATEI: Asta.

BIȚA: Păi cine să plătească, dacă fui singură? Mă ridicai să mă duc și eu pînă mai incoale, și gata.

MATEI: Și n-alergară după tine?

BIȚA: Cum o s-alerge? Păi doar am stat la hotel ca boierii două zile, mă cunoșteau. Dedesem șperț, ziseseră „Săru-mîna”...

MATEI: Și-acu cum rămîne?

BIȚA: Cum să rămîie? Bine. Cînd oi da de Dandu, merge el și achită. Așa că ia de crapă liniștit, că e în regulă. Ți-adusei de la Dandu al meu, nu de la străin.

MATEI (*îndoit*): Păi nu e bine...

BIȚA (*venindu-i singele în cap*): Cum nu e bine? Adicătelea, nu crezi că dau de Dandu și el de mine? (*Tragic.*) Nu?

MATEI (*văzînd-o așa de pornită*): Hai-hai, taci, că mănînc... Bogdaproste!

BIȚA (*roștînd împrejur mobilele*): Așa, vezi! Dumneata ești singurul cu care am stat de taină... Așa că Dandu trebuie să te hrănească. Și nu mai spune „bogdaproste”, că doar nu muri. El umblă acum și mă caută prin tot orașul.

MATEI (*oprid, cîstit, mestecatul*): Și dacă n-o umbla?

BIȚA (*după o tăcere groaznică, spune liniștit*): Dacă n-o umbla, o să-l fac să umble. (*Animîndu-se.*) Să sară de ici-colo, ca o cotoroanță. Să-i stea în gît damigeana de-a bătut-o și curcanul de l-am tăiat, deși îl crescuse mama pentru Anul Nou! Să-l mănînce limbricii!

MATEI: Nu-l mai blestema... Mai bine spune-mi cum te descurcași pe unde-ai fost.

BIȚA: Mă descurcai. Mă uitai cum fac alții și făcui ca ei. Cuțitul fu mai greu să-l proptesc între degete, da' furculița merse foarte bine. Vinu-l băui de la Tîrnăvă. Alții piliră mai tare, da' eu nu vrui să-l bag pe Dandu la cheltuieți.

MATEI: Și nu te cunosc nimeni că ești mai... neumbată?

BITA: Ba ziseră unii: uite-o p-asta, își lăsa tenul ca Ana Maniani, să fie mai interesantă. Ziseși și eu, în gând: scîrt, mocane! Ah, ce somn am să trag la tălică aici. Da' schimbăm camera cum știu eu, mai plimbăm hodoroagele astea nițel. Facem salon, vrei?

MATEI: Ce facem?

BITA: Salon. Să stăm picior peste picior și să fumăm țigarete. În dulapul ăsta ce-or fi avînd? (*Incearcă sertarele încuiate*). Draci. (*Uede altceva*.) Uite și o statuie cu o femeie care dansează.

MATEI: Nu mai controabăi p-acolo.

BITA: Dar de ce? Ia uite nițel la ea. Uite și la mine. Care are picioare mai frumoase, neică? Eu sau ea?

MATEI: Păi tu le ai, că a tale mișcă.

BITA: Îți place mai tare de mine?

MATEI: Ba de ea-mi place, că tace, nu-mi zîrie la cap.

BITA (*i-o îndeasă sub mustăți*): Ei atunci s-o pupi, na, pe ea! (*Ridicînd mîinile*.) Și eu cu cine dansez, ai, în salon?

MATEI: Ce dracu făcuși aici? Întorseși toate pe dos.

BITA: Las' că le pun mîine la loc. Acu facem chermeză. Ia tingirea asta și bate.

MATEI: Ce să bat?

BITA: Bate nițel așa în ea să mă mișc.

MATEI: Păi nu pot, că s-aude afară.

BITA: Nu s-aude. Dă-i drumul nițel. N-au decît s-audă, na. Ce, nu-i voie să dansezi? Alții cum fac?

MATEI: Păi du-te la alții atunci...

BITA: Așa? Asta-i „mersi” că-ți ții companie...? Ca să nu stai singur ca oaia cu rîie. Ia bate acolo nițel, neică. Încaltea să ne dea afară pe amîndoi. Că doar nu sîntem pironiți în cuie aici. Lasă că-mi bat eu singură atunci.

MATEI: Hai că-ți bat. (*Bate ritmul de tingire, Bita dansează.*)

BITA (*în dans*): Sînt mai frumoasă decît aia de sticlă? Sînt sau nu sînt?

MATEI: Hai că ești.

BITA: Crezi c-ar putea s-o placă vreunul mai tare pe aia? Fiindcă e mai îmbrăcată? Fiindcă are umerii mai goi? Ai? Că are poala mai largă? (*Însistînd*.) Crezi?

MATEI: Ba nu crez. Pe tine te place.

BITA: Să-mi spui dacă crezi, c-o fărîm uite acu!

MATEI: Tu ești mai frumoasă.

BITA (*ia păpușa aruncată de Silly*): Dar asta crezi că e mai ceva decît sînt eu cu toată cămașa ei de mătase, cu bibluri? Cu ochii ei ăștia marii?

MATEI: Deh!

BITA (*pătimaș*): Muiere de oraș. Crezi că e mai bine ca mine care sînt hrănită cu soare și spălată cu rouă?

MATEI: E frumoasă și păpușa...

BITA: Așa? (*Murmură mai mult pentru sine*.) Ah, Dandule, Dandule, pînă aicea ți-a fost. (*Pune cu o aparentă liniște păpușa alături și continuă să joace, zburcîndu-se tot mai sălbatic, fără un stil anume, mai mult tresăltînd, într-un soi de magie, care după cîteva rotocoale strînse sfîrșește printr-o învîrtitură ca a copiilor cînd vor să amețească; șovîind, gata să cadă, e prinsă de mijloc de Günther, care a apărut în ușă de cîteva clipe.*) Ah!

GUNTHER (*electrocutat de atingerea ei*): Scuzați.

MATEI (*cam jenat că bate darabana*): Apăru și Fîrtănmayer. Tocmai bine te-ai brodit, c-aveam nițel bairam.

GUNTHER: Se observă. Deranjez? Permiteți? Günther Haase.

BITA: Cîrcioiu. Am amețit.

GUNTHER (*după o scurtă ezitare, îi sărută totuși mîna*): Pentru că v-ați învîrtit prea mult.

BITA: Aoleo, da' se mișcă lumea cu mine!...

GUNTHER: Într-adevăr, așa este, domnișoară.

BITA: Zău? Nu mai spune. Și dumneata te miști?

GUNTHER: Desigur. Toți se mișcă. Și pămîntul se mișcă. Și sistemul solar se mișcă.

BITA: Și ce-i cu asta?

GUNTHER (*clipind*): Nu înțeleg...

BITA: N-au decît să se miște. Ce, dumneata amețești că se mișcă ăla solarul?

MATEI: Unde se mișcă ăla, Fîrtănmayer?

GUNTHER (*cam încurcat*): Spre un punct fix...

BITA: Tranc! (*Pufnește*.) Și veniși să ne faci o vizită?

GUNTHER: Nu știam că...

BITA: Da' ce-ai crezut?

MATEI: Ia lasă, fato, taci.

BITA (*arătîndu-l pe Matei*): Ce, nu e om ca să-și tie o muieră pe lingă el?

MATEI: Taci tu!

BITA: Păi luați loc, tovarășul Guntă. O dulceată serviți?

GUNTHER: Mulțumesc, nu vă deranjați.

BITA: De afine, sau de mure?

GUNTHER: De care aveți plăcere.

BITA: Tocmai că le terminarăm pe amîndouă. Dacă știam, tăiam un gînsac.

MATEI: E cam năroadă.

BITA: Și-i luam o pană din coadă și v-o puneam în pălărie. Vă place varza?

Că uite răzătorul colea!

MATEI: Lui îi plac cartoafele, d-aia-i zice cartofleant. Avea o curticică cit palma, toată pietre, și-o umpluse de cartoafe. Adevărat, neamțule?

GUNTHER: Dacă zici tu?!

MATEI (*admirativ*): Din piatră seacă scoate, al dracu'. (*Lui Günther.*) Iar veniși să-mi împui capul. Ziceai că nu mai vii.

GUNTHER: E obligația mea.

MATEI: Care e ăla de te obligă?

GUNTHER: Conștiința mea de om. Trebuie să vii la lucru, Matei.

MATEI: Păi, nu vorbești tu o vorbă? Acu o întorci?

GUNTHER: Mi-a părut rău, Matei. Am vrut să stai cu mine. Dar dacă tu nu ai vrut să stai cu mine, nu face nimic. M-am gândit că poate nu vrei să lucrezi în echipa mea. Am vorbit cu Chiose să te ia înapoi. A zis: bine.

MATEI: Cin-te puse, fir-ai al naibii de mayer? Da' ce-oi fi eu să mă vindeti de la unul la altul, hanță? Iaca, nu vreau să viu, na! Stau să bat darabana, acilea. Te ostenești de pomană.

BITA: Dumneata știi să bați darabana?

GUNTHER (*surprins*): Nu cred...

BITA: Vezi? Aia e! Dar ce știi? Afară de cartoafe. Ești inginer?

GUNTHER: Nu.

BITA: Cîștiți bine? Ai 1500 în mină?

GUNTHER: Aproape — cînd se dă primă.

BITA: Aoleo, păi atunci cum nu știi nimic? Înțeleg să nu știi de nici unele dacă scoți bani gîrlă cu meseria care o ai. Dar așa? Să dansezi știi?

GUNTHER: Puțin.

BITA: Ei, dansează. Ce-ai rămas țeapăn? Dansează nițel, să vedem. Hai că facem noi muzică.

GUNTHER: Vă rog să scuzați, domnișoară, nu pot să dansez singur.

BITA (*oarecum impresionată de tonul lui calm și politicos*): Da' de ce te uiți la mine așa? Îmi lipsește ceva? (*Controlîndu-se.*) Credeam că mi s-a rupt breteaua la combinezon. Îți place păpușa asta?

GUNTHER: E frumoasă.

BITA (*supărată*): Draci! Dumneata te pricepi la femei? Nu vezi ce șoldie e? Ce-ți place la ea?

GUNTHER: Ochii, mai mult.

BITA: Buun, îți plac ochii albaștri? Treaba dumitale! Ai mai fost acilea?

GUNTHER: Da.

BITA: Îți place cum am aranjat?

GUNTHER: Destul de interesant.

BITA: Destul? Păi fă dumneata să fie mai interesant atunci. De ce porți ochelari? Cum îmi stau?

GUNTHER: Așa și așa...

BITA: Pe dracu, îmi stau groaznic. Simt eu că mă slutesc.

MATEI: Parcă ești sperietoare de ciori.

Să te vadă Dandu ăla cu ei...

BITA: Să mă vădă, na! Lui Dandu îi plac oricum. Și p-o față și pe alta, și împletită și despletită... De ce nu te-nsurași, domnu' Guntă? (*Günther nu răspunde.*)

MATEI: Avu și el pe una, dar nu ținu ata. Se plîngea cică...

GUNTHER: Matei!

MATEI: Îl frichinea aia, îl hrănea la timp, îl pupa, ce mai, îi dădea la timp toate. (*Bița ride.*) Nu le poți potrivi toate-n lumea asta cu ceasul, dragostea mai ales. Era mai mare ca el cu doispe anișori. Acu se ținu d-o fiță, pe șantier aci. Făcuși ceva?

GUNTHER: Matei, te rog foarte mult! Acum sînt șeful de echipă și nu pot să abuzez.

MATEI: Nu fi, mă, Prostomayer.

GUNTHER: Sîntem oameni, Matei. Nu vreau să vorbească cineva ce nu se cuvine.

BITA: Cînd iubești, iubești, și cînd nu, te lași.

GUNTHER: Totuși, domnișoară, sînt unele lucruri... Omul este bine să știe să nu amestece.

MATEI: Păi nu-ți place de ea, mă?

GUNTHER: Nu pot să-mi iau angajament serios.

BITA: Te prinde ailaltă?

MATEI: Nu-l prinde, că d-aia fugi și el pe șantier aci. Să scape de ea.

GUNTHER: Matei! Nu, domnișoară, nu pot să vă explic acum. Dar eu cred că un om cînd vede că ceva nu este clar, nu trebuie să înșele pe celălalt. Oamenii ar putea să trăiască foarte bine, dacă nu ar înșela unii pe alții. De aceea, eu înțeleg pe Matei că a plecat, fiindcă a vrut Bumbăcea să înșele pe el.

MATEI (*mormînd nemulțumit*): Înțelegi și tu ce înțelegi...

GUNTHER: Dacă toți ar înțelege așa, că ceea ce nu-ți place să nu faci la nimenea...

BITA (*intrerupîndu-l, cochet*): Da' ceea ce îți place ție, să faci și la alții?

GUNTHER (*confuz*): Mă rog... Dar numai dacă îți place foarte mult și serios. Oamenii nu sînt animale... Au legi...

MATEI: Păi e rău că nu sînt. Că ălea, animalele, mai ușor cunoști ce vor.

GUNTHER (*cu o anumită înfierbîntare*): Totuși, omul trebuie să gîndească ce e bine pentru toți. Nu numai pentru el.

MATEI: Și dacă plecași de la nemțoaică, fu bine pentru cine?

GUNTHER : E mai clar. Eu am spus ei ce am vrut. Și ea a spus : bine, Günther, dacă așa crezi, atunci așa să faci. BÎȚA : A fost bleagă. Ori nu te-a iubit deloc.

GUNTHER : M-a iubit foarte mult, domnișoară.

BÎȚA : Vezi-ți de treabă ! Ce-i aia „bine, Guntă” ? D-aia nu te-a iubit, că prea ai fost „bine, Guntă”. Ia s-o fi prăjit nițel, că nu se mai dezlipa de dumneata.

GUNTHER (cu o mare convingere intimă) : Eu cred că oamenii de-aceia sînt oameni pentru că știu ce este bine și ce este rău. Ei și cînd fac rău știu ce este bine. Și atunci le pare rău. Înseamnă că binele este în conștiința lor, iar răul este lăsat special ca să arate binele din conștiința lor.

BÎȚA (punindu-i jobenul în cap) : Ia să vedem cum îți stă cu tichia asta. Îți rămîn urechile clăpăuge. Parc-ai fi la șezătoare. Viră și-o țigară-n colțul gurii. (Ii dă țigara ei. Günther o ia cu înfiorare.) — E elegant, așa-i, Matei ? (Lui Günther.) Mai spune-ne ceva cu binele și răul. Că le ticluși ca din carte. Stai să pui și albia asta sub picioare. Să stai ca pe tron. (Günther își scoate, posomorît, jobenul. Bîța, dezamăgîtă.) Ce, nu vrei ?

MATEI (cu un fel de nostalgie) : Uite ăla (arată jobenul), dacă îl așezi da-n doasele, faci ceaun din el. Și-aia, cum o-norci, faci copaie de pus coca la plăcinte.

BÎȚA (visînd și ea) : Îi copsei lui Dandu, fire-ar el... ! Mă gîndesc că mai bine nu le coccam. Că era-învățat cu d-alea de cofetărie.

MATEI (cu o aprindere ciudată) : Ba lasă, că e lucru cinstit, frămîntat cu mina ta ! ... Frămînta biata mama... Și Voica la început... Tare le stătea bine !...

BÎȚA : Draci ! Ce să stea bine ? Te cocoșai.

MATEI : Taci fă, că-ți dau una ! Le stătea bine. Că puneau suflet.

BÎȚA : Parcă ce, n-ai unde să-ți pui sufletul ? Trebuie să-l pui în cocă ?

MATEI : Da-n ce ? În vîntură-țara ca tine ?

GUNTHER (împăciuitor) : Sînt atîtea lucruri frumoase în care merită să pui suflet.

MATEI : Or fi cărțile ălea de le citeai noaptea cu nemțoaica ! De binele lor fugiși, le văzui !

BÎȚA (lui Matei) : Dacă-ți plăcu așa tare de covăți, ce nu stătuși și 'tale unde

era ? Acu te făcea cioban la cooperativă, te pomenești.

MATEI (gemînd că ceilalți nu-l înțeleg) : Of-of-of ! Bîto-fată, te văz cum te duci fără întoarcere.

BÎȚA (înfiorată de tonul lui) : De ce neică ?

MATEI : Așa. Îți căzură toate din mîini și acu umbli cu mîinile să te apuci de ici, de colea. Perna-ți fugi de sub căpății, și-ți cați culcuș în toată lumea.

BÎȚA : Nu-i adevărat, neică. Umblu și eu după cine mi-i drag. Ca toți. Și nu mă mai cătrăni atîta. Doamne ferește, c-odată îți zic și eu cîteva. (Apare Bob.)

BOB : Iertați-mă. E ședință ? (Bîța rîde.)

MATEI : Ce ședință ?

GUNTHER : Nu este ședință. Ce doriți ?

BOB : Curios, parcă s-a schimbat ceva aci. Căutam o persoană.

BÎȚA : Și cînd colo sînt trei.

BOB : Adevărat. Și încă simpatice. Ați scos canapeaua și scaunele ?

MATEI : Le punem la loc, n-ai grijă.

BOB : Da' de ce ? E foarte amuzant așa. (Arată albia.) Și asta e un fel de estradă ? Recită cîneva poezii ?

BÎȚA (arătînd pe Günther) : Dinsul.

BOB : Foarte interesant. Îmi permiteți. Pot să aud și eu una ?

GUNTHER : Nu.

BOB : Păcat. E o atmosferă perfectă. (Bărbaților.) Dumneavoastră, bănuiesc că sînteți de pe șantier. Și duduia ? Tot de pe șantier ?

BÎȚA : Nu. Sînt artistă.

BOB : Artistă ? Și mai amuzant ! În ce ?

MATEI : În papainoage.

BÎȚA : În dansuri naționale.

GUNTHER : Nu este artistă. E o persoană care a venit în vizită.

BOB : A, e un fel de cerc intim. Grozav : o bună inspirație. Lăsați, duduie, chiar dacă nu sînteți artistă, puteți deveni.

BÎȚA : Cred și eu.

BOB (tînr și obiectiv) : Aveți resurse naturale. Piciorul fin... Pieptănătura e destul de... generoasă, ca să zic așa. Dar poate v-am întrerupt de la vreo discuție.

BÎȚA : Nu, deloc.

BOB : E cazul să mă retrag. Știți ce-aș mai pune eu aici ? Etajera asta, deși e jalnică. Confecție barocă. Și aici, dacă am găsi un paravan, ar da imediat altă față. Berjera ar trebui să stea mai pe colț. Îmi permiteți puțin ? Și fotoliul ăsta Empire...

GUNTHER : Biedermayer.

BOB : Cred că e totuși Empire.

GUNTHER : Biedermayer.

BOB (*dezinvolt*): Mă rog, n-are importanță. Biedermayer, dacă ți-ai tîneți.

GUNTHER: Nu țin, dar așa este.

BOB: Îl punem nițel mai la stînga.

MATEI: Ce nevoie?

BOB: Uitați și dumneavoastră! Sînt mobilele prietenei mele, așa că... îmi pot permite.

BIȚA: Lasă, domnule, că e foarte bine cum le-ai așezat. Le-am spus și eu, dar n-am cu cine mă-nțelege.

BOB: Alt cadru. Și acum, mă rog, dacă vreți să continuați... (*Dă să se retragă.*)

BIȚA: De ce ai spus că am pieptănătură nu știu cum?

BOB: Da. Mă rog, e părul bogat. E foarte interesant și așa, dar se mai poate și în alte feluri.

BIȚA: Cum? Arată-mi.

BOB: Nu pot să vă arăt decît dacă pun mîna în păr și vi-l desfac.

BIȚA: Îl desfac eu. (*Îl desface cu un gest ancestral.*)

BOB: Foarte mătășos. E cam lung, nu vă jenează?

BIȚA: Să-l tai?

GUNTHER: Nu!

MATEI: Taie-l, dacă ești timpită!

BOB (*după ce-i privește cu îngăduință*): Nu-i neapărată nevoie. La urma urmei, îl puteți purta și așa, e mai original. Îl puteți ridica de pildă în sus: „Infidelele”. Sau lăsa pe o parte: „Alida Valli”. Așa e „Sursa” lui Ingres. Așa, dacă îl treceți pe umăr, e Genoveva de Brabant, și o să vină prințul să vă caute pînă în fundul pădurii.

BIȚA: Atunci e bine. Să-l lăsăm așa!

BOB: Nu prea se poartă. De altfel, nici nu mai sînt prinți, revoluția i-a lichidat. Poate așteptați pe altcineva, un tovarăș cu Fiat.

BIȚA: N-are, dar totuși îl aștept.

BOB: Colosal! Așa puteți fi „Frumoasa morărită” cu muzică de Schubert. Și să ți-ai tîneți în mîna ... ce? (*Caută.*) De pildă, asta. Ce este? O sită. Perfect. Țineți-o puțin mai într-o parte. Așa. Păcat că nu cunoaște nimeni muzica lui Schubert.

GUNTHER (*sec*): Eu cunosc.

BOB: Perfect. Puteți s-o fredonați?

BIȚA: Hai, domnu' Guntă, fredonează! Și eu ce fac cu sita?!

BOB: Vă faceți că cerneteți.

BIȚA (*încîntată, se apucă*): Cum îmi stă?

BOB: Colosal!

MATEI (*care suferă cumplit*): Lasă sita!

BOB: De ce?

MATEI: De ce să se facă? Ori cerne, ori nu cerne!

BOB (*amuzat*): Asta e grozav, ca idee!

Dar ce să cernă? Să aducem ceva să cernă. Niște mălai. De unde s-aducem?

GUNTHER: Nu este nevoie. Mălaiul este cernut gata.

BOB: Ei, numai așa, să-i facem plăcere maestrului. Și domnișoarei. Dinsul e, cum s-ar zice, verist, Naturalist. Mă rog, nu se poartă, noi mergem numai pe simbol. Dacă ați repeta doar mișcările cernutului și ne închipuim cu toții că e mălai? De acord? Ah, nici nu știți ce fotogenică sinteți!

MATEI (*amenințînd*): Lasă sita, fă!

BIȚA: N-o las!

MATEI: Lasă sita că-ți dau două acuma, maimuța dracului! Ce vrei să ne arăți, ce poamă ești?

BIȚA: Nu-mi stă bine, domnu' Guntă?

MATEI (*vine la ea, apucă sita*): Tu, lasă sita, că nu pot să te sufăr!

GUNTHER (*atent*): Matei!

MATEI: Taci, neamțule, că tu nu știi!

(*Pauză tulbure. Apoi Matei spune căznit.*) Așa cernea și aia, Voica mea, cînd n-aveam de mîncare și de lihneam. Aduna bobul, îl împingea în sită. Îl descînta, să iasă mai mult. (*În Bița, evocarea a răscolit ceva, poate spectrul unei foame seculare. Oprește mișcările dezordonate, devine hieratică, ca într-un rit.*) Îl descînta, înțelege?

BOB (*entuziasmat*): Foarte interesant! Dar cred că n-avea părul domnișoarei. (*Cu un icnet frivol, Bița începe iar să se maimuțărească.*) Mai ți-ai minte descîntecul, maestre?

MATEI (*se întoarce spre el, crunt*): Mai țin! „Bob, bob stropit, din pămînt ivit, cu soare poleit...” Cum e, tu?

BIȚA (*luptînd cu vraja*): „Să te faci laur balaur, cu solzii de aur, cu 99 de aripi...”

BOB: Foarte nostim! 99 de aripi? Înseamnă că una e în plus sau în minus. (*Bița ride.*)

MATEI (*scrișnind din măsele*): Da, așa e, cum zici. (*În sita și o zvîrle în grămadă. O liniște.*)

BOB (*insinuat, autoritar*): Nădăjduiesc că nu se vor strica lucrurile cu un asemenea tratament. Credeți că sînt în primejdie?

MATEI (*abia stăpînindu-se, se scuză*): Sînt bolnav, tovarășele, nu-ș ce am.

GUNTHER (*solidar, după ce îi ia mîna*): Ai febră.

MATEI (*smucit*): Lasă-mă și tu! Sînt bolnav.

GUNTHER: Vino la infirmerie, Matei. BIȚA (*privindu-l fix în ochi*): Nu ești bolnav, nene...

MATEI (vorbind numai cu ea): Sint, Bițo! Îmi vîjîie capul. Văz mereu alte alea, sminteli, pocitanii... Nu-ș cît am s-o mai duc așa.

BIȚA: Ia să joci nițel cu mine, să vezi cum îți trece.

MATEI (grav): Apoi mie cînd mi-e să joc, nu-i a bună. Jucai odată, cînd îmi furai muiera. Și odată cînd îl tîrnuii pe frate-miu de-a rămas neom. Și-odată, cînd vrui să-l omor p-ăla în pădure.

BOB (admirativ): E o chestie.

MATEI: De-atunci, nu-mi mai veni. (Cu accent.) Pînă în zilele ăstea, acu... Nu-i a bună. Poate mi-o fi soarta să-mi las oasele p-acilea. (Ezitănd dacă să spună sau nu.) Deși azi îmi cîntă cucul c-o s-o mai duc nouă ani încheiați.

BIȚA (mijindu-și neîncrederea): Ce cuc?

MATEI: Cucul de la noi din sat.

BOB: Hă!

MATEI: Îl întrebai. Știu că nu cîntă acu. Da' eu îl întrebai. Și îmi răspunse. Numărai de nouă ori. Nu crez să fi greșit.

BIȚA: Vezi-ti de treabă, neică. Nu cîntă nici un cuc.

MATEI: Cîntă, Bițo! (Bob ride încetișor. Günther zîmbește amar.)

BIȚA: Draci! Cîntă în capul dumitale.

MATEI (stăruind tragic): Cîntă, Bito! Îl auzii eu!

BIȚA: Te îmbătași!

MATEI (plesnind-o aprig peste față): Na, dacă mă îmbătași! Na, cățea! Te dași cu dușmanii mei? Na! Smintito!

GUNTHER (intervenind): Matei, te rog să lași pe domnișoara.

MATEI: Du-te mă, că nu-i rostul tău. Nemernica de ea! Ea știe ce spun.

BOB: Domnișoară, dacă vreți să vă conduc...

BIȚA (care a căzut în fotoliu, ride isteric): De ce să mă conduci? (Matei, golit de acest acces, se duce în fund, pe salteaua lui.)

BOB: V-a lovit rău?

BIȚA: Deloc.

GUNTHER: Este un om bun, dar este violent. Nu ar fi trebuit...

BIȚA: Ce te interesează pe dumneata?

GUNTHER: Să vă aduc puțină apă?

BIȚA (rîzînd mereu nestăpînită): Apă? Ce să fac cu ea? Adu-mi-l pe Dandu.

BOB (amuzîndu-se): Pe cine? Pe Dandu? (Se hotărăște într-o clipă.) Gata! Ti-l aduc.

BIȚA (oprind pe jumătate risul): De unde?

BOB: ...Treaba mea

BIȚA: Îl cunoști?

BOB: ... De ce nu?

BIȚA: Cînd i-aduci?

BOB: ... Zilele ăstea

BIȚA: De ce nu mîine?

BOB: Mîine nu pot. Nici el nu poate.

BIȚA: De ce nu poate? E încurcat cu cineva? Spune-mi. (Se aud gemetele înfundate ale lui Rizea.)

BOB: Nu-ți spun acum. Vin mîine să-ti aduc vești. Ești aici?

BIȚA: Sint. Și cum e el? A mai slăbit?

BOB: Puțin. O idee.

BIȚA: Nu-i strică. Și tot așa se uită, nițel dintr-o parte?

BOB: Păi sigur. S-a mai tras.

BIȚA: Săracu'. Pesemne de muncă

BOB: Și de-ai-a...!

BIȚA: Și mai de ce?

BOB: Eh! ... O să-l întreb.

BIȚA: Și cînd vii mîine?

BOB: Pe seară. (Mai încet.) Să nu faci urit nenea. Că vād că e haios rău.

BIȚA: Lasă că aranjez eu cu el. Poate îl mai duce domnu' Guntă la plimbare.

GUNTHER: Eu am să plec. Dacă este nevoie de medicament, am să aduc. (Lui Bob.) Dumneata nu vii? Vino să lăsăm liniștit pe sārăcul Matei.

BOB: O.K. (BiȚa îl privește cam ciudat pe Günther.)

BIȚA: Și cînd îl aduci?

BOB: Nu știu. Să te faci frumoasă. Îți trag și o poză, să fie sigur că ești dumneata.

GUNTHER: Mergem, tovarășe. (Întinde mîna Biței.) Bună ziua. (Bob îi sărută mîna cu galanterie. Se îndeamnă la usă.) Poștiți dumneata.

BOB: După dumneata.

GUNTHER: Nu se poate.

BOB: În fine. Mulțumesc. Pa, păpușo! (Les amîndoi. Bob îi dă un ghiont amical neamțului.) Amuzantă, gagică!... (BiȚa a rămas în fotoliu. Trece un timp. Apoi BiȚa scoate foarte precis un ac din păr, merge la păpușă și i-l înfige drept în ochi. Se întoarce în fotoliu mai liniștită.)

BIȚA: Nene Matei... (Nici un răspuns.) Nene Matei, să știi că eu... cu cucul te-am crezut. Zău că da... Nu te face că dormi, știu eu că nu dormi... Te-am crezut, dar nu vrui să rîză ăla de mine... să crează că sint proastă. Afla și Dandu, na, acu — îți place? Așa că, nene Matei, ai procedat bine... Acu s-a văzut că sint și eu fată inteligentă... Dacă nu dormi, asta vrui să-ți spui! (cu recunoștință) că-ți mulțumesc... Și să trăiești, neică, nouă ani, și mai mulți!...

ZORTINA

Matei se scoală ca după un vis agitat. Se uită împrejur năuc. Pe fotoliu stă o femeie străină, mai în vîrstă, îmbrăcată cenușiu, fără expresie. Se privesc o clipă.

MATEI (*cu o nefirească certitudine interioră, ca o iluminare*): Ai venit? Știam eu... Nu-i nimic. Mai stai și te odihnește nițel, pină îmi pui la punct toate... Că mă răfuii, cucoană. Mă răfuii cumplit... Mai aveam un pic. Da' dacă e să fie, ce pot eu...?

AURELIA (*cu o bunăvoință bizară*): Cine ești dumneata?

MATEI (*se vede că are febră mare*): Te faci că nu mă știi, ai? Bine faci! Că nici eu nu mă știu mai tare. Uite așa mă ascund d-o vreme. Nu de tălică, de ăilaltă. M-ascund. Deh! Zi, te faci că nu mă știi?...

AURELIA: Nu te supăra: de ce te-ascunzi?

MATEI (*copilăros, cu înțelegere*): Ai dreptate! Păi iote și eu ca prostul. Zic: să mă țin — poate oi mai găsi ceva din ce-am durat. Parcă nu-mi vine la socoteală să le las dracu' pe toate să se pădăduiască. Da' s-ames-tecară, nu știu cum, de nu le mai des-curc.

AURELIA: Sint ale dumitale?

MATEI: Păi cum?

AURELIA: Și dumneata de ce stai aici?

MATEI: Păi unde vrei să stau? Îți fu greu să dai de mine și de zilele mele?

AURELIA (*evaluind lucrurile*): Nu te supăra, sint cam ciobite.

MATEI: Păi dacă mă frecai în viața asta?...

AURELIA: Dar tot se poate scoate ceva. Le vinzi?

MATEI: Că-mi mai dă cineva vreun chior pe zilele mele. (*Amar de tot.*) Numai tălică dacă mai dai, cucoană. Că ăsta ți-e rostul.

AURELIA: Eu nu pot să le iau pe loc. Să mă lași să vorbesc cu cine știu eu.

MATEI (*cu o aprindere de om sfîrșit*): Vorbește și cu Belzebuth, că mi-i tot una acu. Eu te cunoscui, știi de cînd? De cînd veni bușteanu' ăla mare pe jlip. Parcă veneai călare pe el, așa te-am văzut.

AURELIA: Ce buștean? Nu înțeleg.

MATEI: Nu erai acolo?

AURELIA: Unde?

MATEI (*obsedat, regretînd sincer*): Dacă nu erai, înseamnă că nu vru să mă omoare, și-l ponegrii degeaba. Da' eu crez că acu mi s-or trece păcatele.

(*Incredul.*) Chiar nu fuși? Nici cînd bătui pe frate-miu nu fuși?

AURELIA: Dumneata ai băut. Nu te supăra.

MATEI: Păi cum! Și nu mă supăr! Tot zise fata aia cu școală că patru măsuri din om sint apă! Măcar o măsură să fie țiucă, să nu putrezească! (*Aurelia a cules, dintre lucruri, o icoană.*) Vii să pup icoana? (*Cu un fior, ca de friguri.*) Hai c-o pup. (*Își face în silă o cruce, dar Aurelia n-a observat.*)

AURELIA: Se caută acum. Iei 200 de lei pe ea.

MATEI: Te joci și tălică! Toți vă jucați.

AURELIA: Mai mult nu-ți dă. O cum-pără la muzeu. Statueta o dai la talcioc cu 60.

MATEI (*neîncrezător la manevrele Morții, căci asta crede el că e Aurelia*): Hă! O dau cu 60! Mă învîrți ca pe șoarece.

AURELIA: 65, poftim. E spartă. Cît ceri pe dulap?

MATEI (*ca să nu se prindă*): Cît să cer? Mai îmi dai o viață? N-ai de unde.

AURELIA: Cu 1600 iei o garnitură nouă. Modernă.

MATEI (*înverșunat*): O iei, da, v-dea-i-aș! Să facă din masă plastică și din beton un pogon de fericire ca atunci cînd mi-a zis ea, cînd o întrebai: (*suavitate aspră*) — Rămii, fă Voico? — Rămîn, Matei.

AURELIA: Matei te cheamă?

MATEI (*sever*): Ce, nu mă ai trecut la catastif? Ori nu le mai dai de rost la cîți sint?

AURELIA: Dacă ești obosit, culcă-te. Am să viu altă dată.

MATEI: Aha! (*Urlînd.*) De ce umblați toți cu fofirlica? De ce? (*Gemînd, hohotînd.*) Nu vezi că mă doare?... Nu vezi că mă fac că nu-mi pasă, dar îmi pasă? (*Sughîtînd.*) Ia-mi toate odată dracului și termină! Hai!

AURELIA (*scuzîndu-se, cu aceeași bunăvoință de la început*): Nu pot. Te rog să mă crezi. O să le iau cu bucata. Mie îmi rămîne zece la sută. Ca să știi. Dumneata ce meserie ai?

MATEI: Eu? (*Își dă mîna peste față să vadă pe ce lume e. Îngaimă.*) Hai că se vede! Am meseria de... (*coclit*) de bețiv! Și dumneata ce meserie ai, dacă

te ascunzi așa și nu vrei să te dai pe față? Cum te faci că-ți zice...?

AURELIA: Aurelia Mișu. Dumneata lucrezi în bloc?

MATEI (*derutat*): Eu? ... Da... Sint și eu p-aici.

AURELIA: Ce ocupație ai?

MATEI: Uite am... la țevile astea care poartă căldura... mecanic...

AURELIA: Mecanicul blocului?

MATEI: Păi dar...

AURELIA: Nu te cred.

MATEI: Nu mă crezi? De ce nu mă crezi adică?

AURELIA: Nu te supăra, fiindcă eu sint soția mecanicului.

MATEI (*buimac de tot*): Așa? Atunci înseamnă că nu sint eu mecanicul ... Și nici dumneata nu ești ce cred eu... Și atunci înseamnă că nu mai știm ce sintem... că nu mai știm... deloc... ce sintem... înseamnă... (*Se lasă jos, năuc, cu mîntea sleită. Aurelia se reazăză liniștită pe fotoliu.*)

CORTINA

A C T U L A L T R E I L E A

Matei zace în colțul lui, bolborosind și gemind inconștient. Are o pernă mai curată, o broboadă pe el; iar alături, o lampă demodată cu abajur, cu firul improvizat legat direct la doză, sporește lumina indirectă de afară, dînd camerei un pic de intimitate. O parte din lucruri au dispărut, celelalte s-au aranjat într-un fel mai armonios. Pe fotoliul Biedermayer stă, blindă și cam taciturnă, Aurelia Mișu. La picioarele lui Matei, veghează, așezat jos, Günther. Ochii îi sint luminți ciudat. Lîngă el se află o sticlă de țuică pe jumătate goală și un pahar.

T A B L O U L 6

GUNTHER (*după o tăcere*): Eu... am fost tapițer. (*Aurelia face din cap că a înțeles.*) Dar mă pricep și la electricitate. (*După altă pauză.*) Mare viteză electricitatea! Blitz! Poc! ... huiitt! Und mehr Licht! — înțelegeți?

AURELIA (*dă din cap impersonal. Apoi*): Cît ciștigai ca tapițer?

GUNTHER (*visător*): Ciștigam. Cheltuiam. Cheltuiești cît ciștigi, ciștigi cît cheltuiești. Asta este ordine. Am vrut să beau o sticlă, am băut. N-am vrut să beau, n-am băut. (*E oarecum mîndru că a adus-o așa de bine.*)

AURELIA: Asta e de 17?

GUNTHER: Țuica? E pentru Matei. Am vrut să aduc lui penicilină, omnicină, hostacilină. Am fost la farmacie, am cumpărat. Apoi am fost la Dimbovița, am aruncat. Am cumpărat țuicamicină pentru Matei. Săracul Matei nu bea. Beau eu atunci. Prietenul său. Nu servii?

AURELIA: Nu. Nu te supăra...

GUNTHER: De ce să mă supăr? Paharul e curat, să știți. Eu totdeauna am băut din paharul curat. Hanni a spălat paharele cu sodă. Totul a spălat.

Dar săracul Matei a spus că puterea e în sticlă. Atunci să bem din sticlă. Să vedem. Noroc! Proșit! (*Bea.*)

AURELIA (*liniștit*): Lampa aia se poate da cu 120.

GUNTHER: E cu struguri. Lui Matei îi plac strugurii.

AURELIA: Am găsit o femeie care caută.

GUNTHER: Femeile caută, da. Caută ce nu este.

AURELIA: Dar n-avea decît 100 de lei.

GUNTHER: Lampa am instalat din doză. Să fie gemütlich. Săracul Matei aiurește tot timpul. Nu mai vorbește nimic. A avut febră. Vorbesc eu, prietenul său. Hanni spunea că nu vorbesc. Eu vorbesc.

AURELIA: Broboada e veritabilă?

GUNTHER: Nu știu, nu este a mea. Eu am adus perna sub cap, de la baracă. Am pîndit, am pus perna, ha-ha! Săracul Matei nu știe. Este perna lui de la baracă. Am furat? N-am furat. Este a lui.

AURELIA: Cît vă dă acuma pe lună?

GUNTHER: Cearceaf n-am adus, nu pot să pun sub el. Este greu. Hanni a

- avut șase cearceafuri. Și a făcut încă două, opt. Pentru ce a făcut opt cearceafuri?
- AURELIA : Din poplin ? Sau din damasc de 32 ?
- GUNTHER : Nu știu, am plătit jumătate. Ea a fost la muzeu, îngrijitoare. Pentru ce opt cearceafuri ? Dumneata ești măritată cu mecanicul ?
- AURELIA : Da, dar nu-mi ajung banii. Mai vînd de pe la alții.
- GUNTHER (*îrînd cam aiurea*) : Creștea iepuri !
- AURELIA : Cine ?
- GUNTHER : Hanni. Credea că-mi plac. Eu nu puteam să sufăr iepuri.
- AURELIA : Acum nici n-au preț.
- GUNTHER : Erau moi. I-a mîncat o pisică. A făcut scrisoare la miliție. Era cultă. Săracul Matei nu este cult. Dar are minte. El îmi spune Firtzenmayer. De la scaunul acela.
- AURELIA : Acesta ?
- GUNTHER : Da. Este Biedermayer veritabil.
- AURELIA : Zău ? Atunci face 300 ? (*Gunther dă din cap.*) Se stă foarte bine în el. Mic îmi place să stau și s-auscult.
- GUNTHER : Ce ?
- AURELIA : Orice din lume. Cine vinde stă de vorbă cu mine. Și cine cumpără tot așa. Eu însă vorbesc mai puțin.
- GUNTHER : Știu. De ce nu serviți țuică ?! (*Îngroșîndu-și vocea, ca să poată imita pe Matei.*) „Dracu să te ia de cortofleant” — așa zice Matei cînd bea țuică. (*Induioșat.*) Îl iubesc foarte mult.
- AURELIA : Totuși, nu te supăra, nu cred că are nevoie de lampă. Puteți pune un bec. 120 sînt bani.
- GUNTHER : Ați spus „orice din lume” ! (*Aurelia încuviințează.*) Și mie îmi place ce este din lume. Eu am adunat timbre ca să văd cît de mare este lumea. Am adunat din toate țările. Și din Bolivia, și din Uruguay, unde am rudele...
- AURELIA : Trimit ceva pachete ?
- GUNTHER : Nu-mi trebuie ! Eu am timbrele din toate țările, și cu apă, și cu munte, și cu Schilaufen, și cu crocodili și Olympia, și tot. Ca o conferință internațională. Dantelat fin, cu toți dinții. Eu am și serii complete. Înțelegeți ?
- AURELIA : Da. S-a făcut tîrziu. Nu te supăra.
- GUNTHER : Prosit ! Noroc ! Serii complete, adică tot ce există în lume acolo.
- Dacă sînt șapte, eu am șapte. Dacă sînt opt, eu am opt.
- AURELIA : Ca cearceafurile.
- GUNTHER (*cu o aprindere ciudată*) : Ha-ha ! Nu ! Aici este un înțeles ! Nu mai sînt mai multe pe lume ! Dar dacă sînt opt și eu am șase, atunci este foarte trist. Și dacă sînt opt și eu am șapte, atunci este catastrof ! Atunci sînt bolnav !
- AURELIA : De ce ?
- GUNTHER : Pentru că nu am opt ! A optulea este fericirea, înțelegeți ?
- AURELIA : Nu.
- GUNTHER (*exaltat*) : Nici să nu înțelegeți ! A optulea e universal ! Atunci ai totul ! Înțelegeți !
- AURELIA : Atunci ce poți face cu ele ?
- GUNTHER (*cu o pasiune neobișnuită*) : Orice. Ai totul. Altceva nu mai este !
- AURELIA : Poți să le vinzi ?
- GUNTHER : Poți să le și vinzi, da. Dar de ce să le vinzi ? Pentru bani ? Nimic nu înțelegeți ! Iei cîtiva sute de lei. Ei și ? (*Răcnind aproape.*) Cînd nu mai este complet, nu este bine ! Atunci lipsește. (*Face un gest de dispreț cu mîna și bea. Tăcere. Apoi Gunther se scoală.*) *ia dintre obiecte ceva, vine la ea și blind, didactic, explică.* Poftiți, aici este un catalog. Nu este complet. Valorează puțin. (*Descoperă ceva.*) Poftiți, aici este un timbru care e în seria mea, lipsește. (*Surpriză.*) Și aici este un timbru care nu e în seria mea, care caut ! (*Cam mirat.*) Și nu pot să iau.
- AURELIA : De ce ?
- GUNTHER (*aruncînd departe catalogul, ca și cînd i-ar arde mîna*) : Nu pot să iau, nu este colecția mea. Este colecția altcuiva. (*Întră Bița. El repetă năuc, fascinat.*) Este colecția altcuiva...
- BIȚA (*despre Matei*) : Tot mai gogoește ?
- GUNTHER : Ce ai făcut, domnișoară ? (*Intr-adevăr, Bița s-a tuns, și-a luat podoabe ieftine și-o pereche de pantaloni cu toc cui, nu prea noi.*) Ce-ai făcut ?
- BIȚA : Te pomenești că nu-mi vine bine ? Atunci ce te holbi așa ?
- AURELIA : Alea sînt clipsuri de 15.
- BIȚA : De cit or fi ! (*Bița are în ea ceva feroce și răzbuțător.*) Ați stat aici toată după-masa ? Și n-a venit nimeni ?
- GUNTHER : Am stat. Săracul Matei n-a avut liniște. (*Uăzîndu-i ochii lucioși. Bița îi aruncă o privire ironică și trece mai departe.*) Am așteptat.
- BIȚA : Ce ?
- GUNTHER : ... Să deschidă ochii... Să vorbească...
- BIȚA : Bine.

GUNTHER: Am explicat cum este cînd lipsește ceva din colecție. E ca o căruță care trebuie să aibă patru roate și nu are. Săracul Matei, el înțelege. Alții nu.

BIȚA: Ce tot visezi, domnu' Guntă?

GUNTHER: Multe visez. Dar unde este părul dumitale?

BIȚA: Unde să fie? La coafor.

GUNTHER: Cine a luat părul?

BIȚA: Nu știu. L-au luat cu fărășul.

GUNTHER: De ce, domnișoară?

BIȚA: D-aia.

AURELIA: Puteai să-l vinzi. Se caută.

BIȚA: Eu cînd las ceva în urmă, nu mă mai uit înapoi. Dau de la mine, așa, să fie!

GUNTHER: Și pentru noi n-ai păstrat nimic?

BIȚA: Pentru care voi?

GUNTHER: Pentru noi... cei de aci. Măcar cîteva fire.

BIȚA (*tresărind*): Proastă mă crezi! Și să v-apuscă într-o zi pe vreunul panda-liile, și să mă ardeți. Lasă că știu eu.

GUNTHER: Cum să vă ardem?

BIȚA (*nervooasă*): Așa cum se arde, nu mai face că nu știi. Așa cum l-am ars eu acu două zile pe Dandu, cînd m-a găsit o oftică pe el! Scrum l-am făcut. Cu țigara. Că-i tăiasem şuvița cînd dormea, la Ploiești.

GUNTHER: Domnișoară!

BIȚA: Lasă, nu mă întărita! Că acum mă dau de ceasul morții, și-l caut ca o zănatecă, dar știu că nu mai e!... (*E torturată de remușcare.*)

GUNTHER: Serviți o țuică. E paharul curat.

BIȚA: Și dacă e paharul curat? O s-o ducem cît o s-o ducem, pe urmă tot aia ne așteaptă. Nu face să trăiești așa. Ce te uiți la pantofii mei?

GUNTHER: Ați luat pantofi noi?

AURELIA: Nu sînt noi.

BIȚA: I-am luat cum i-am găsit. Vreau să-mi iei dumneata alții, domnu' Guntă? Trebuia să-mi spui, să nu mă grabesc. (*Își scoate mărgelele și cerceii.*) Am presimțiri rele. Unde pun drăciile astea? Aici. (*Incearcă sertarul de la bufet.*)

GUNTHER: E închis.

BIȚA: Aia văz și eu. Credeam că ești cavalier și desfaci.

GUNTHER (*dînd înapoi*): Cum să desfac?

BIȚA: Pe mine mă întrebă? Dumneata ești meseriaș. Bagi o sîrmulită, un cui, ceva, și desfaci. Vrei să te învăț eu?

GUNTHER: Dar sînt alte altor persoane!...

BIȚA (*iritată*): N-au decît să și le ia atunci, dacă-s ale altora! De ce ocupă locul aici?

GUNTHER (*uluit de acest fel de a vedea lucrurile*): Dacă le iau, atunci săracul Matei...

BIȚA: Nu-l mai sărăci atîta pe Matei, că n-a murit. Nici nu moare. Îi cunosc eu soiul. Dacă le iau, o să se-ntoarcă și el la barăci. Ori o să dea peste altă pivniță, că-i tara doldora de blocuri d-ăstea.

GUNTHER: Trei zile a rămas în nesimțire, domnișoară. Trei zile!

BIȚA: Și ce, vrei să-i port doliu acu? Cine stete cu el noaptea, n-am stat eu? Dacă a început să geamă înseamnă că merge bine. Ei ce faci, deșchizi?

GUNTHER (*tremurînd, nehotărît*): Dar, domnișoară, niciodată în viața mea, de cînd sint... Puteți să-mi cereți...

BIȚA (*aspră*): Ce dracu vrei să-ți cer? Ți-am cerut un cui răsucit, mare lucru! Restul mă privește pe mine. Nu vreau să mai fie nimic închis în fața mea, înțelegi? Nimic! Ce-i aici e ca al nostru. Că noi le-am dat viață, amăritu' ăsta și cu mine.

GUNTHER (*a găsit un cui și călcîndu-și pe inimă*): ăsta-i bun?

BIȚA (*continuînd*): Și voi ați venit de v-ați încălzit aci. De mai bine de o săptămînă numai p-aci sinteți. Nu mai poate omul să-și tragă sufletul de voi. V-ați uitat la cerceii ăștia parcă eram altă arătare. Ce, n-am voie să-mi fac coafura cum îmi place mie? Ete-na!

GUNTHER (*ieșindu-și din fire*): Nu e adevărat, nu cum îți place dumitale, domnișoară, cum place la altul! Da, da, așa! Care bate joc de dumneata! Care nu pune la dispoziție sufletul lui și tot ce are, și viața lui! Și el cîntă: țiri-țiri, și dumneata ești nepricepută și crezi că vrea binele.

BIȚA (*atinsă, cu un accent adînc*): Dar cine-mi vrea binele mie?

GUNTHER: Poate că există și un om ca acela.

BIȚA: Draci! În vis. Nu vezi că nici un sertar de boscîrtă d-aia nu-mi poate deschide cineva fără să mă milogesc de el?!

GUNTHER (*începînd să umble la sertar, în prada unui mare zbucium*): Domnișoară, și eu am avut visul meu și eu am să-l spun la dumneata chiar dacă nu vrei. Am avut o grădină de cartofi. Și la mijloc a ieșit un ciulin. Și ciu-

linul a făcut o floare, de culoarea de la cercei. Eu am smuls cu săpăliga și a crescut iar. Și încă o dată am smuls și a crescut. Și de trei ori. Și ciulinul a început să uște. Și într-o zi, casa mea a luat foc și au venit toți să stingă. Și au dat gălețile cu apă de la unul la altul. Cînd a venit la mine găleata, eu stropeam ciulinul să nu uște, și dădeam mai departe goală. Și casa a ars. Și nimeni n-a observat.

BIȚA (gînditoare): Și ce-i cu asta? (Se apropie de el.)

GUNTHER (foarte emoționat de ceea ce face și spune): Nimic. (A tăcut și în clipa cînd deschide roștește o dată tare ca pentru a-și cere iertare de fapta lui nemaiapomenită unei ființe care întru-chipează corectitudinea absolută.)

Hanni! (Deschide, se ivesc niște oase.)
BIȚA (în aceeași clipă, urlet animal):
Dându! El e!

MATEI (care pe povestea lui Günther a început să bolborosească tot mai tare, se ridică în capul oaselor și-și strigă coșmarul): Iote-le, Voico! (Tot atunci se aude ca o chemare, în curte, vocea degajată a lui Bob: „Bițo!” Și simultan, din depărtare, de la etaj, cheamă vocea lui Silly: „Bob“. Bița și-a luat cîmpii. Günther a rămas zăpăcit, rușinat.)

AURELIA (se ridică în sfîrșit, apucă scheletul de om înșirat pe sîrmă și, examinîndu-l calm, întrebă cu bunăvoință): Nu te supăra, ce se poate face cu el?

CORTINA

T A B L O U L 7

Matei nu mai bolborosește, zace sleit, probabil doarme. Are lingă el numai becul, lampa a dispărut. Bița stă prostiută pe un scăunel, cu capul pe sita din poale. Blajină și neclintită, Aurelia Mișu șade pe fotoliul ei. Au mai dispărut două-trei obiecte.

AURELIA (povestind un episod important din existența ei): A fost o ocazie grozavă. O ocazie cu care nu te întîlnești în viață totdeauna.

BIȚA (absentă): Chiar...

AURELIA: Mare ocazie. Nu făcea nici opt sute și am luat 950. Chilipir. Clientul mi-a lăsat o sută întreagă. Și la sfîrșit mi-a spus și „omagiile mele, doamnă!”

BIȚA: Și ce-ai făcut cu suta?

AURELIA: Am luat mosorele să-mi fac macrameu.

BIȚA: De ce?

AURELIA: Să-l vînd. C-aveam nevoie de bani pentru un client care voia plata înainte.

BIȚA: Pe dumneata nu te arde nimeni?

AURELIA: N-am făcut socoteala, că am mereu vinzări. Dacă sînt ocupată, n-am timp să fac socoteli. Totdeauna e cîte o ocazie. Dar lumea s-a învățat să țină la preț, pentru orice. Eu obțin reduceri. Așa e felul meu. Gratis nu mai dă nimeni. (Întră Bob.)

BOB: Sărut mîinile. Ce face babacu', se mai înădușe? Îmi pare sincer rău. Ai să rizi, dar mi-a fost dor de tine.

BIȚA (rece): Văzui.

BOB: Nu vorbi așa, am mai trecut o dată, cu aparatul, era dînsa aici. Maes-

trul febricită. Ce era să fac, m-am retras, după ce am cules cîteva perle.

AURELIA (atentă): Ce perle?

BOB: De stil, cucoană, de stil. Dumneata vîd că te-ai immortalizat aci ca o făclie de veghe pe umezi morminte. Mi se pare că te căuta cineva afară.

AURELIA: Cine?

BOB: ... Cu o vinzare.

AURELIA: Nu te supăra, nu cred.

BOB: Întreba de tovarășa Mișu, nu ești dumneata? Zicea că dorește să cumpere nu știu ce. În orice caz, te rog nu mai strica aici cadrul, că n-are nici un farmec. (Cum Aurelia îl privește lung.) Vreau să spun, să nu mai vinzi din recuzita asta de aci. Doamna Botescu de la șase a declarat că vrea s-o păstreze.

AURELIA (oftînd): Nu se poate. Dacă dă cineva prețul, atunci trebuie s-o vindem. Mai tirziu poate nu mai are preț.

BOB: Ce faci, nu te duci?

AURELIA (ținîndu-se strîns de fotoliu): Nu. Să vină aici să mă găsească.

BOB (ridicînd-o aproape cu forța): Du-te, cucoană, nu lăsa clientul s-aștepte. Omul e secret, nu vrea să se știe ce discută cu dumneata. Afacerile sînt afaceri.

AURELIA : Dar dumneata ai spus să a spus doamna Botescu să nu mai vînd...

BOB (*nerăbdător*) : Dar dumneata ai spus că trebuie să vinzi. Vezi ce cere omul, poate dorește altceva... Nu pierde ocazia. (*Aurelia iese cu regret.*) Așa. Se urni și tanti. Te-am strigat alaltăieri la geam, dar era societate mare aici și eram prins. (*L-a astupat pe Matei cu un paravan sau o mobilă.*)

BITA (*acidă*) : Ți-ai adus aminte că mai sînt și eu?! Vezi-ți de treabă!

BOB : Mă rog, să zicem că nu mi-am adus aminte decît acum. Am fost la Brașov.

BITA (*sare*) : Unde?

BOB : Aha! Pe urmele lui domnu' Dandă.

BITA (*înfrigurată, funebră*) : Și? Ce-ai mai găsit?

BOB : E-n regulă. A plecat din Brașov. Probabil s-a dus la o bază de aprovizionare.

BITA : Trăiește?

BOB : De ce să nu trăiască? Era chiar bine mersi. Mi-au spus oamenii. E foarte agitat însă cu problemele de producție. A mai avut un bucluc..

BITA : Ce bucluc?

BOB : O imputație... A trebuit să plătească pentru o neglijență. O funcționară...

BITA : Ce funcționară?

BOB : O funcționară din serviciul lui a făcut o neglijență și el a trebuit s-o plătească solidar.

BITA (*scofînd ghearele*) : De ce?

BOB : Doar e șeful ei. (*Insinuant.*) Omul are multe funcționare. Leafa lui se împărtășește... Tot timpul răspunderi, controale, belele... nu-i ușor.

BITA : Și cînd vine în București?

BOB : Vine. I-am lăsat vorbă. Am spus cine ești. Te-am descris exact.

BITA : Cum adică, el nu știa?

BOB : N-am vorbit cu el. Dar ca să fiu sincer, cred că nu și-a dat seama ce calități teribile ai. Pentru asta trebuie un ochi de regizor. O să fie o surpriză cînd o să te vadă tunsă așa. Sigur, e altceva.

BITA : Da?

BOB : Ce să mai vorbim. Și trebuie să-ți mai schimbi și cîteva alte mici lucruri. De pildă...

BITA : De pildă?...

BOB : De pildă, privirea. Nu trebuie să mai privești așa de violent și supărat de parcă ai pierdut vaca în tîrg. Privești cu ochii puțin mai mici, mai din-

tr-o parte, și ridici pleoapele mai încet...

BITA : De ce așa?

BOB : Așa se face, dacă dorești să fii mai cuceritoare. Trebuie să înveți cîteva lucruri, pînă cînd vine Dandă, să-l dai gata.

BITA : Draci!

BOB : Cum vrei. Eu am presupus că ții la el. Dacă ții, trebuie să faci unele mici progrese. Poate d-aia s-a și depărtat, s-a dus. A văzut că nu ești la înălțimea lui. Însă cînd se întoarce trebuie să rămînă cu gura căscată. Uite, dacă privești așa, imediat s-a schimbat ceva. Foarte bine!

BITA : Dar n-am vrut să...

BOB : Nu știi dacă ai vrut, dar ai reușit. Încamnă că ai instinct. Dacă mă mai privești mult, o să mă dai gata și pe mine. Și nu vreau.

BITA : Ce vorbești!

BOB : Realitatea. Și ține mîna asta așa... ia să vedem ce mîină ai. Potrivită. Cîine ți-a făcut unghiile?

BITA : La coafor.

BOB : Să spui să ți le taie mai lungi. Și să nu mai dea cu carmin, să dea cu ocră. Așa e moda acum. Și ai încheietura destul de suptire.

BITA : Au, mă gîdili...

BOB : Nu ride! Nu ride ca la panoramă! Și să nu mai sughiți! Păi dacă i-ai făcut la Dandă așa, atunci am înțeles tot.

BITA : Ce ai înțeles?

BOB : Nu trebuie să-ți dai arama pe față mereu. Asta o fac numai țărani. Cînd îți vine să faci într-un fel, prefă-te că nu-ți vine. De ce trebuie să știe toată lumea ce ai în hambar? Lasă-i să nu știe, să caute. Asta e viața, căutare. Înțelegi?

BITA : Înțeleg...

BOB : Chiar „înteleg” ăsta trebuie să-l rostești ca și cînd cine știe ce-ai înțelege.

BITA : Știu cu ce să înțeleg.

BOB : E bine atunci. Dar trebuie să expriți asta numai din ochi, din gesturi... Scoală-te în picioare.

BITA : De ce?

BOB : Numai puțin, te rog. Așa. Ești foarte armonios făcută. Vreau să-mi mai confirm o impresie.

BITA : Ia nu-ți mai tot confirma impresiile!

BOB : Ai spus-o bine, dar încă destul de aspru. Vîno mai aproape. Știu că ai un pas greoi, din topor.

BITA : Nu-i adevărat.

BOB: Tocmai cînd nu-i adevărat trebuie să spui invers. Sau să demonstrezi invers. (*Scote un tranzistor din buzunar, se uită dacă Matei doarme, îl potrivește. Face cîțiva pași de twist.*) Așa știi?

BITA: Cred și eu.

BOB: De unde știi?

BITA: Am văzut la Lido, și prin alte părți.

BOB: Pe acolo umbli deci, domnișoară! Ia să te vîd. Lasă sîta aia jos.

BITA: N-o las.

BOB: Bine, atunci fă ca mine dacă poți. (*Bița dansează twist cu sîta în mîna ca o pavăză.*) Așa. Și mai jos. Așa. Ești colosală! (*S-a oprit, Bița dansează mai departe.*) Acum, la sfîrșit, îmi întinzi mîna să ți-o sărut în felul ăsta. Îți mulțumesc.

BITA: Pentru puțin.

BOB: Privirea aceea! Știi tu care. (*O ia de amîndouă mîinile.*) Așa. Ești nebunia pe pămînt!

BITA (*mai încet*): Draci!

BOB: Pst! Să nu mai aud cuvîntul draci! Cum poți să spui „draci” cu gura asta? Așa, și acum să încercăm gestul acela clasic care urmează. De ce tremuri?

BITA: Nu tremur. Ți se pare.

BOB: Așa, acum te dai puțin mai aproape, lași capul pe spate, ușor... Nu-i frumos să te încordezi așa. Și eu te mîngîi aici... și aici... și aici...

BITA (*îcnind*): De ce mă mîngîi? Mă gîdili.

BOB: Am stabilit că nu te gîdili. Îți face plăcere. Și acum te sărut întîi pe gît unde ești foarte sensibilă și ai carnea tare...

BITA: Ah!...

BOB: Și pe urmă te priveșc în ochii ăștia dilatați, îi sărut...

BITA: De ce?

BOB: Fiindcă sînt formidabili! Și fiindcă vreau să ți-i vîd mereu. (*O lasă, se duce și aduce lumina de lingă Matei și o pune jos lingă el.*) Să ne așezăm puțin. (*O așază, ea ține ochii închiși.*) Ești ca o meduză! Nu ca o meduză din științele naturale, ca una din mitologie! Și-acum te aplec încet, frumusețe sălbatică, dogoritoare, ca o mireasmă într-o pădure... Îți prind piciorul să nu mai zvîcnească... piciorul ăsta musculos... (*Intră Silly.*)

SILLY: Bună seara. Scuză-mă dacă te inoportunez, Bob. (*Cei doi s-au ridicat. Bița a luat o alură cit mai „stilată” și trecînd pe lingă Silly a ieșit din încă-*

pere, adresîndu-i ceva din „privirea aceea”).

BOB: Ai văzut numai finalul. Era amuzant să vezi și restul. Scenă tare, muzica tace.

SILLY: Îmi dau seama. Constat că Argezei îți folosește. Și sărutul e copiat din „Laleaua neagră”?

BOB: Văd că-ți prepari și tu o scenă tare. Dar nu ține, să știi.

SILLY: Eu? Ai umor. Îți închipui că am să mă fac ridicolă aici? N-am nici o calitate să mă fac ridicolă, ca în romanele galante pe care le citeam la 15 ani.

BOB: Așa mi-am închipuit și eu. Mai ales că spectacolul a fost în parte ratat.

SILLY: Din vina mea? Scuză-mă.

BOB: Mai mult dintr-a mea. Am vrut să fac o adaptare după „Pygmalion”. Autorul tău preferat, nu? Dar am mers prea repede.

SILLY: Poate ai fost ajutat cu prea mult entuziasm.

BOB (*fudul*): Se poate. Sînt unii care îmi sesizează mult mai bine intențiile.

SILLY: Curios! Cu cît e cineva mai incult, cu atît te pricepe mai ușor.

BOB: Fondul primar, asta este. Arta e legată de viață, nu? Viața trebuie cunoscută. Și cum vrei s-o cunoști dacă n-o experimentezi? Parcă fratele tău ce face, n-o experimentează? Tu n-o experimentezi?

SILLY: Nu mi-a dat prin gînd s-o experimentez așa.

BOB: Ce vorbești? Niciodată?!

SILLY (*sensibil atînsă, tremurînd*): Ești mai onest decît îmi închipuiam. Va să zică, totul a fost un experiment și atunci?

BOB: Nu, *acuma* este un experiment! Fiindcă dacă-ți tremură vocea, ai fost autentică. Și asta e colosal.

SILLY (*cu ironia omului jignit*): Pentru cine e colosal?

BOB: Pentru amîndoi. Fiindcă ai să rizi, dar eu atunci am investit realmente ceva în tine. Nu ca acum. Acum am luat contact, să zic așa, cu altă lume. Dar tu ești deasupra acelei lumi, nu?

SILLY: Sigur. Eu sînt deasupra. Și atunci eu trebuie să mă amuz vîzîndu-te aproape în același loc, în aceeași situație... (*Tace, emoția o gîtuie.*)

BOB (*cu un fel de emoție și el*): Nu înțelegi, prostuț, că nu există nicio un fel de amestec...?

SILLY (*ricanînd*): Acest „prostuț” e din nuvelele engleze.

BOB: Italiene.

SILLY: Dar ce faci tu e foarte...

BOB : Te înșeli !

SILLY : Dar nici nu știi ce am vrut să...

BOB : Ba da ! Știu tot ce ai vrut să spui. Te înșeli !

SILLY : Eu pe mine ?

BOB : Exactamente. Zău, discuția e absurdă. Nici măcar nu e haioasă.

SILLY : N-am provocat-o eu.

BOB : Ai să rîzi, dar noi ne telefonăm din ochi, nu știu cum să-ți spun... Nu simți ? Noi nici nu mai avem nevoie să ne comunicăm unele chestii, că le avem în degete, între noi. Noi tot ce mai avem de făcut e să... (*Dar n-are destul elan.*)

SILLY : Să ?

BOB : Nu pot să-ți spun. Mi-e rușine de ridicol. Tu m-ai învățat să-mi fie.

SILLY : Cu alții văd că nu ți-e rușine. (*Îl privește avid.*)

BOB : Silly ! (*Se apropie cu un gest sincer.*)

SILLY : Nu, te rog, fără gesturi mari. Fără prefabricate trase în serie.

BOB : De unde știi că sînt trase în serie ?

SILLY : Am citit destule cărți cu seducție ca să simt unde e adevărul.

BOB (*cu un strigăt*) : Dar așa n-o să fie nici un adevăr, niciodată !

SILLY : Tu ai vrut-o ! Tu tragi mereu copii după același film.

BOB (*izbucnire sinceră*) : Dar, fato, trebuie să-mi fac o meserie, nu ? Meseria mea asta va fi : filmul ! Tu nu te iei în serios în studiile tale ? Și eu mă iau în serios ! Eu trebuie să fiu pregătit din toate punctele de vedere, să știu cum să fac și cum să desfac sentimentele. Scena cu năroada asta puteam s-o joc și așa, puteam s-o joc și pe gelozie și pe candoare, puteam s-o trag și pe burlesc. Ce naiba, doar nu ești copil ! I-am spus niște vrăji cu un tip al ei, ca să văd cum reacționează psihologic.

SILLY (*caustic*) : Și a reacționat.

BOB : A reacționat chiar foarte nostim, pentru una care-l iubește. Cînd o vezi, juri că are autenticitate. Tu nu poți să scoți efectele astea.

SILLY : Nici nu încerc.

BOB : Nici nu te sfătuiesc. Închipuie-ți de pildă tu acum că eu vin și-ți spun : privește-mă așa... pune puțină lascivitate în ochi... puțin sentiment... așa, apropie-ți puțin capul... (*Surprins.*) Știi că faci destul de bine ? Mimezi perfect. Mimezi, nu-i așa ?

SILLY (*fals*) : Da... (*Gîtit.*) Sigur...

BOB : Și eu dacă aș vrea acum să-ți spun : fato... (*Își pierde șirul.*) ...Fato,

ce vream să-ți spun ?... Așa ! Prefă-te acum că ești geloasă, fiindcă, de pildă... ai ține într-adevăr la mine (*Silly își mușcă buzele*), așa, din capriciu, din iubesc, în felul meu, și tu nu mă crezi, dar reușești colosal...

SILLY (*cu un strigăt*) : Nu reușesc colosal ! Lasă-mă !

BOB (*cu un strigăt chinuit și el*) : Silly, pot să-ți spun de o mie de ori că te iubesc, în felul meu, și tu nu mă crezi, așa-i ?

SILLY : În felul tău ! (*Strigînd.*) Care e felul tău ?

BOB (*se repede s-o îmbrățișeze*) : Silly a mea !

SILLY (*în ultimul moment*) : Nu ! O să vină fata aia, și o să trebuiască să încep scena de scuze de la început !...

BOB (*exultînd*) : Ești geloasă ? Ce plăcere îmi faci ! Ești geloasă într-adevăr ? (*Schimbîndu-se brusc.*) Sau mimezi ? (*O examinează atent, să nu se lase păcălit. Momentul cald a trecut. Rînjește.*) În orice caz, ești mai tare ca în „Laleaua neagră“.

SILLY (*cu un fel de rîs chinuit*) : Știu... știu... știu... (*Mai are un spasm.*) Bob ! Vino aicea, Bob. (*El se apropie, ea îi ia capul, foarte exact și reflectat, și îl sărută pe buze. Apoi tac amîndoi. Cu un efort de voință, el o apucă de mină să o ducă îndărătul paravanului. Acolo e însă Matei care, de cîteva clipe, s-a ridicat în capul oaselor și-i privește. E îmbrăcat în cămașă lungă, cu rîuri. E răvășit, desfigurat, pare buimac de tot ce a văzut și auzit. Stupoare.*)

BOB : Ce faci, maestre ? Ai dormit bine ?

SILLY : N-ai plecat încă ?

MATEI (*cu voce cavernoasă*) : Mă doare ici (*arată inima*). Mă doare tare de tot...

SILLY (*cu compasiune*) : S-aducem un cardiolog. Sau să-l chem pe Mircea dacă e sus...

MATEI : Aici m-ați izbit... ! Parcă mi-ați băgat un jungher...

SILLY (*se întoarce*) : Cînd asta ? Ce spune ?

BOB : De ce, mame ?

MATEI : Mi-ați umplut inima de fierce cu vorbele voastre.

SILLY : Fiercea, după cum știm cu toții, e o secrețiune biliară. Dar, treacă ! Ce s-a întîmplat de fapt ?

MATEI : De fapt ! S-a întîmplat de fapt că voi nu știți faptele care le faceți și cum imi zgîriați inima cu ele, cînd le aud...

BOB : Iar inima ?

MATEI: Da, iar! Că n-o aveți, asta este! Faceți experiență, auzi! Adică vă jucați cu ce e mai scump în om. Stricați ce nu se mai poate dregi!

SILLY (*cam rece*): Te înșeli, tovarășe. Inima se poate reface în anumite cazuri. Și alte organe la fel.

BOB (*cu mai multă bunăvoință*): Există aparate care pot să înlocuiască plămî-nul, sau chiar rinichiul, nene. Bineînțeles, pe perioade limitate.

MATEI: Lăsați-mă în pace!

SILLY: Noi? Nu cred că sîntem noi cei care am deranjat pe alții.

BOB: Zău, neică, dacă te doare inima și te putem ajuta cu ceva o facem cu cea mai mare plăcere. Inima e doar și ea un corp în care dacă introduci o substanță, bate mai tare sau mai încet, după nevoie.

SILLY: Parcă nu știe dînsul!? Cînd bea tuică, se face o vasodilație și se inhibă anumiți centri din cortex.

MATEI: De ce vă jucați, mă, de ce vă jucați?

SILLY: Jocul este un factor social, tovarășe, cu rol educativ.

BOB: Dumneata nu te-ai jucat cînd erai tînar?

MATEI: Nu m-am jucat ca voi! Nu cu dedesubtul m-am jucat! Eu îmi încropeam viața cînd eram ca voi! Mușcam din țărîină să trăiesc!

SILLY (*ușor ironic*): Din țărîină?

MATEI: Nu vă jucați cu singele omului, că-i sfințit de tot ce-a plămădit în perindarea lui! Dumneata mă îmbolnăviși, fetico, așa să știi!

SILLY (*absolut surprinsă*): Eu?

MATEI: Da! Cînd mi-ai spus atunci, de om, că e apă și globină și mai știu eu cîte, simții că mă desfac tot, înțelegi? Dar dedesubt e un zbucium care nu-l mai asemui și nu-l mai potrivești cu nimic!

SILLY (*cu o dorință sinceră de a-l lămurii*): Crezi dumneata! Toate reacțiile noastre sînt stimulate sau inhibitate. E o treabă pur și simplu de umori.

BOB: Adică vrea să spună că dacă ai mai mult dintr-o secreție oarecare, îți vine și voia bună, ori ești mai trist și mai morocănos.

SILLY: Ori chiar îți dă o pornire spre meditație. (*Lui Bob.*) Povestea Mircea că dacă-ți lipsește din organism sulful într-o diluție de 1—10.000, ți se schimbă complet Weltanschauungul, vorbești altfel, îți place mai mult luna, sau noaptea, sau natura. Asta e situația.

MATEI (*murmură*): Nu-i adevărat...

BOB: Ba pot să-ți afirm mai mult, că dacă iei o anumită substanță alcaloidă din Mexic devii pentru un timp foarte talentat la pictură, ori mare poet, ori matematician.

SILLY (*polemizînd cu Bob*): Matematician nu-i nevoie, fiindcă-ți face mașina electronică toate calculele!

BOB: Așa mașina îți face și poezii, la urma urmei, pe care nu le poți cunoaște de cele adevărate...

SILLY (*nu se lasă*): Știu, e o chestie de algoritm.

BOB: Și poeziile pe care le fac oamenii merg tot pe bază de algoritm, adică de program. Organismul are un program. (*Lui Matei, cu simpatie.*) Dumneata te desfășori acum după un program dat.

MATEI (*gîfîind*): Nu e adevărat... Nu vă mai jucați... Eu sînt bolnav fiindcă ceva se surpă...

SILLY: Asta nu e o boală, n-are un nume. Există o mașină care pune exact diagnosticul și-ți recomandă tratamentul.

MATEI (*dîrdîie*): Ce tratament? Că n-o să-mi schimbe nimeni matca singelui din mine!

BOB (*grățios*): Ai să rizi, dar și asta se poate.

MATEI: Tăceți și lăsați-mă.

SILLY: Se poate foarte bine. Chiar plasma dacă vrei, se poate înlocui cu un acetat de vinil. Și dumneata nu te schimbi cu nimic.

MATEI: Dar eu am petrecerea mea și întocmirea mea, cu anii mei puși cap la cap, nu mă mai fierbeți în cazanul ăla de vorbe, printre otrăvuri. Omul se alege și se lămurește, dă din el dulceața și drojdia, că nu-i făcătura, nici comedie pe ată, să-l sucești de ici-colea, cum făcuși cu fata aia, adineauri, ca un tartor! Omul trebuie lăsat să-și așeze puterea lui, ca vinul cînd se învechește. Doar pe ăla nu-l mai prefaci, că stă soarele în el dospit, și vina vieții pe care a supt-o din oca pămîntului!

SILLY (*amabilă*): E frumos ce spui, dar nu e exact. Există stații unde vinul se învechește într-o zi cu un an, — așa e, Bob? E o simplă problemă de presiune, moșule, și de mediu chimic.

BOB: Îl bei, zici că e vechi. Și el e de anul trecut, însă tratat.

MATEI (*răzbit*): Așa! Și atunci... adevărul lui... unde e?

BOB: Care „adevărul lui”? Îl consumi, îți place, și asta este.

MATEI: Atita?

SILLY: Pentru adevăr ai alcoolmetrul.

MATEI (*frînt pe dinăuntru*): Și pentru oameni?

SILLY: Și pentru oameni ai un aparat care-ți indică exact dacă ai spus adevărul sau nu.

MATEI: Îți citește sufletul tău? Și legea lui ascunsă?

BOB (*cordial*): Nu. Îți citește vibrațiile, reflexul psiho-galvanic și te prinde cu minciuna. În momentul cînd încerci să te ascunzi, se aprinde un bec... (*În clipa asta intră Aurelia și întoarce comutatorul. Se face o lumină albă, mată. Matei închide ochii zăpăcit.*)

AURELIA: Au instalat lumina. (*Se duce și se așază pe fotoliul ei. Matei o privește cu ură.*)

MATEI: Atunci pe voi... acolo să vă ducă! ...să vă citească... S-ar aprinde o mie de becuri!... Că nu vorbiți fățiș... Nu vă dați pe față... Vă băgați între toate scamatoriile... ca să nu vă vază omul cum sînteți!...

BOB (*cu umor*): Cum sîntem? Uite-te la noi! Eu cred că sîntem destul de nostimi... Nu, Silly?

MATEI (*îndurerat, patetic*): De ce îi spuseși fetii ăleia minciuni? Și ăsteia de ce îi spui minciuni? Și mie de ce îmi spui minciuni? De ce minți?

BOB: Care minciuni, maestre? Tot ce ți-am spus se poate controla. Ți-aduc revistele.

MATEI: De ce-i spuseși minciuni și o tăvăliși pe jos? Ce făcuși cu credința ei? Nu te gîndiși că are nevoie și ea de adevăr? C-or fi mințit-o alții destul.

BOB: Eu i-am dat un minimum necesar de justificări. Voia să învețe, ce mai!

MATEI: Să-nvețe cum să te pupe de po-mană! Și pe fata astălaltă de ce o minți? De ce vă mințiți? Spune-i verde ce te doare, dacă te doare ceva! Că și ea așteaptă, uite-o, cu toate mașinile alea ale ei, dar așteaptă o vorbă adevărată, din inimă!

SILLY (*răutăcios*): De unde știi?

MATEI (*strigîndu-i în față*): Te știi, că ai venit aici și l-ai așteptat, nu te mai preface! Și nu v-ai așezat într-o zi pe salteaua mea să vă giugiuliți?

BOB (*agresiv*): Și dacă?

SILLY (*la fel*): Salteaua dumată? Dumneata ai venit peste noi aici.

MATEI: Și atunci de ce nu vrei să recunoașteți că există o sămînță în viața asta, care vrea să crească, să sporească, să cuprindă cît poate din lume?

BOB: Dar cine nu recunoaște? E foarte clar. Știm și unde e sămînța.

SILLY: Știm și cum se face fecundăția.

BOB: Știm cum se poate transporta și la

distanță, cu avionul. (*Rid amîndoi cu un ris artificial.*) Omule, ești cam înăpoi, iartă-mă.

MATEI (*aproape plîngînd*): De ce vă jucați cu mine? Eu am vrut să omor oameni, eu am schilodit oameni, dar eu nu m-am jucat.

BOB: Foarte rău. Dacă te jucai, erau întregi.

MATEI: Eu nu i-am mințit, mă! Eu am dat în ei cu sete, că știam că ăsta e rostul, să dau, ca să se astîmpere nedreptatea!

SILLY: A, chestia cu oile. Te repeți.

MATEI: Nedreptatea, mă înțelegeți, mă băiete? Eu n-am mințit niciodată pe nimeni!

AURELIA (*blind, de la locul ei*): Nu te supăra. Și dumneata ai mințit. Ai spus că ești mecanic.

MATEI: Taci, umbră sâlcie! Ți-am spus c-am crezut că ești moartea, și am vrut să mă feresc. (*Cei doi rid.*) Și nici acum nu știu dacă am greșit. (*Rid și mai tare, pe măsură ce Matei devine tot mai patetic.*) Nu de minciunile astea vorbesc eu. Voi, cu aparatul ăla de adevăr, mințiți, mă! Că el nu dă măsura omenească a dreptății, cum o dă pămîntul ăsta și rostuirea în el. Nu mai scoateți lucrurile din crugul și din obîrșia lor! Lăsați oasele ălea să se întoarcă în țărîna, să putrezească în li-niște.

BOB: Ce oase? (*Se întoarce, vede oasele scheletului.*)

SILLY: A, oasele lui Mircea, de la Anatomie. Fără ele nu se poate face știință, nene.

MATEI: Știință! Nimica nu știi de-a-devăratelea! Lumea e plină de semne, dar voi nu stați să le ascultați și să le citiți! Eu știam c-am să zac. Mi-a venit să joc înainte de a mă cuprinde lingoarea. Ca altădată. De unde am știut să joc cînd am luat-o pe Voica și am tras patimă lungă cu ea? De unde?

BOB: Băuseși înainte.

SILLY: După ce bei, îți vine să joci.

BOB: Dar pe noi vād că nu ne lași să ne jucăm.

MATEI (*tot mai crîncen și mai fioros*): E altceva ce spun eu și altceva ce înțelegeți voi!

BOB: Să traducem atunci, la mașina electronică.

MATEI: Nu mai poticniți vorbele, că mi-ați făcut destul rău și pînă acuma cu vorbele voastre și cu risul vostru! Ăla, Bumbăcea, m-a ciuntit de cițiva lei, dar voi umblați să mă ciunțiți de

tot ce am mai sfînt în lume, de chereşteau şi de temeiul meu!

SILLY: Crezi că n-avem ceva mai bun de făcut?

MATEI: Eşti fată tină! Eu ştiu că atunci cînd ai un om al tău drag, trebuie să te uiţi la el ca la soare!

BOB (*ris nervos, „fou-rire“*): *Amîndoi tinerii nu se mai pot stăpîni, tocmai fiindcă simt un adevăr în ce spune Matei*: La soare e imposibil. Numai prin sticlă afumată.

MATEI: D-aia o lăsam eu pe timpita aia să alerge după Dandu al ei, că simţeam că i se umple inima de el. Dar azi m-ai înjunghiat, băiete. V-am văzut şi v-am auzit. Vă făceaţi că vă iubiţi şi nu vă iubeaţi deloc.

BOB (*pe jumătate serios*): Dar de ce trebuie să ne iubim? De ce să n-avem voie să ne jucăm?

MATEI: Nu vă iubiţi, şi nu lăsaţi nici pe alţii să se iubească. Dar se vor întoarce toate împotriva voastră. Fiindcă este o cumpănire neştirbită între bine şi rău.

SILLY (*pe jumătate serioasă*): Nu este, moşule. Sînt două noţiuni corelate, antagonice, cu un conţinut relativ.

MATEI (*cu ochii scoşi, aproape halucinant*): Dacă n-ar fi cumpănă între bine şi rău, atunci tot ce-am făcut eu în viaţă ar fi pulbere uscată, fără noimă. N-ar sta aia de pomană acolo, tîrîndu-şi cotozul după ea. Şi atunci ar striga pietrele singure la mine! Dar nu strigă! Fiindcă m-a înşelat. Aşa este? M-a minţit!

BOB: Ai văzut vreo piatră să strige?

MATEI (*teribil*): Am văzut şi piatră şi pădure strigînd, am văzut munte de gheaţă prăvălindu-se, şi izvoare ţîşnind ca nişte bice. Am simţit mîna încremenindu-mi faţă cu dreptatea celui alt. Dacă n-ar fi cumpănă, nu mi s-ar opri mîna, nu mi s-ar da veste de departe. Aş trăi între mortăciuni. Dar eu zac şi sufăr şi mor şi învii, ca să-mi scot năpasta.

SILLY (*automat, în şoaptă*): Piesă de Caragiale.

BOB (*acum cu compasiune, încercînd să-l ajute*): Neică, n-ai ce năpastă să-ţi scoţi. Te faci bine, te duci şi-ţi cîştigi leafa ca şi ceilalţi de care tot vorbeşti. Nu face să mai crezi în tot felul de gogoşi mistice. Ai să rizi, dar lumea e altfel alcătuită decît ai apucat dumneata. Întîi că e mult mai nostimă, ascultă-mă pe mine.

MATEI (*cumplit*): Ştiu eu cum e pentru voi! Tăiată-n felii! Pestriţă. Vreţi să rideţi de mine şi de urmele mele? Vreţi să mă-nebuniţi d-a-binelea? Mi-ai adus aici în tîgvă, grămadă, vorbele voastre, lucrurile voastre, faptele voastre făcute şi desfăcute. Toate se bat cap în cap! Şi toate în capul meu! Vreţi să mă scoateţi criminal? Osîndit pentru vecie? Să nu mai ştiu de ce am urmat aşa? De ce am mai trăit aşa? De ce vă jucaţi, mă năstărăilor? De ce vă jucaţi, Cristosul şi legea mamelor voastre de fiţărări! Eu vă azvîrl toate astea de pe capul meu! Vi le azvîrl să se aleagă praful de ele, cum vreţi voi să se aleagă praful de mine. (*Buşeşte lucrurile, le doboară, le azvîrlă. Aurelia, care stătea avidă ca la spectacol pînă atunci, începe să se impacienteze în fo-toliul ei.*) Vă cerui niţică tihnă, să mi se mai potolească inima, că prea e burduşită de toate cîte intrară cu ghio-tura în ea. (*Recunoaşte perna şi o azvîrlă.*) Asta e de la barăci? Na, ducă-se la barăci. (*Broboada.*) Şi asta, de la Biţa? Ducă-se după ea! Şi astea-s ale voastre? Na, să dau şi eu cu piciorul în ele cum aţi dat voi într-ale mele. Vă place? Stai să mă joc şi eu! Că nu mă jucai de mult.

BOB: Nea Matei!

SILLY (*stringîndu-se lingă Bob, fasci-nată şi înduioşată de această ieşire*): Bietul om!...

MATEI: N-aveţi grijă, că nu mă-năduş! Mai trăiesc destul! Dacă nu mă răpuse boala, d-acu nu mă răpune nimeni! Am eu semnele mele sigure! (*În timpul asta, Aurelia a evaluat din buze fie-care obiect la valoarea lui comercială. E disperată de atîta pagubă. Fără să se mişte, a întins mîna să salveze indi-ferent ce. A găsit ceasul cu cuc, care după o sumară potriveală începe să cînte: cucu. La acest sunet, Matei, dez-lănţuit, se opreşte ca prin farmec. Pri-veşte în toate părţile, ajunge cu pri-virea la ceas.*)

SILLY (*cald, cu compasiune*): Am uitat să-ţi spun. Îl vezi? E cucul de atunci. Îl potrivisem eu.

BOB (*explicînd binevoitor*): Nu e lucru mare: are două roţiţe, priveşte aici, o şaibă şi nişte pîrghii, dacă nu mă înşel de gradul doi, nu, Silly? (*Matei a schiţat gestul de a o gîtui pe Aurelia, apoi a lăsat miinile să-i cadă, fără vlagă.*)

CORTINA

Pe salteaua lui, Matei zace îmbrăcat, cu mâinile sub cap. Camera s-a golit simțitor. A rămas doar fotoliul gol. Günther stă lângă Matei și povestește.

GUNTHER: După ce au terminat cu fierul-beton, la „Diverse“ au vorbit de tine. Au spus că ești caz de indisciplină. (*Riguros*). E adevărat, Matei. Tudorache a spus să dea preaviz plătit. Alții numai lichidarea, fără preaviz, pentru că... (*Uede că nu-l urmărește.*) Dormi?

MATEI (*apatic, abia mișcându-și buzele*): Zi-i.

GUNTHER: Lisândroiul a spus: să mergem la el să vorbim, să lămurim problema. Bumbăcea a spus: de ce să mergem la el, nu e împărat. Lisândroiul a spus: să mergem, este omul nostru, trebuie să ducem muncă cu el. Atunci am spus eu: foarte bine. Dar mergeți degeaba. El are socotelile lui. Nu este de bani. Este de altceva. Ce altceva? Altceva, nu pot să spun românește. Dar înțeleg dintr-un punct de vedere.

MATEI (*sărind ars*): Hai te cară că-ți zvirl una acum în mutră!

GUNTHER (*clipind cu o bucurie intimă*): Atunci te-ai făcut bine.

MATEI: Zît, c-o iei! Ce punct de vedere? Ce e asta? Să nu te mai auz! Cind stăteam la bașcă cu niște d-ăia mai boieroșii, tot așa îi auzeam „dintr-un punct de vedere...“ Crăpa fierca în mine.

GUNTHER: Stai să-ți spun.

MATEI (*e încă pornit*): Eu n-am făcut nimic la viața mea „dintr-un punct de vedere“. Nu mi s-a tăbircit pielea pe palmă dintr-un punct de vedere. Cortofleanțu dracu! Mă iei boierește?! Asta nu pot să sufăr, înțelegi? S-o întorci și așa și altminteri. Ori e laie, ori e bălaie! (*După un timp, mai potolită.*) Și ce zici că înțelegi, mă?

GUNTHER (*se supără*): Treaba mea ce înțeleg eu. Numai decît: „o iei!“ (*Cu un fel de umor al lui.*) Și tu nu dai niciodată. Atunci cum e laie și bălaie?

MATEI (*îmbunat cu totul*): Mă răzbiră, mă!... Mi-au făcut mintea ferfenită. Și atunci m-a apucat. Mă gîndii: stau aici în boarfa voastră, trăiesc viața voastră... De ce să ne trăim viețile altora, să nu ni le trăim p-ale noastre? Ai?

GUNTHER: Știi ce spunea Chiose?

MATEI: Nu știu ce spunea. M-am gîndit: bă, săraca, te-ai dat și tu mai la o parte ca un cioban fără oi ce ești. Că asta sînt eu! Un cioban fără oi. Și or mai fi și alții care păzesc și ei cite

ceva, dar numai ei știu ce. Ciobani fără oi, ca mine. Erau și-aci niște oi de păzit, dar erau moarte d-a gata. Pesemne d-ăia mă vîrîi la beci, că nu găsii un vîrf de munte la îndemînă. (*Intră Aurelia, cu figura crispată, prada unei mari tulburări.*)

AURELIA: Am venit. (*Se duce și se așază în fotoliu.*)

MATEI: Văz și eu c-ai venit. De ce ai venit?

AURELIA (*fixîndu-se mai tare*): Așa.

MATEI: Fire-ai a ciorilor să fii!

GUNTHER: Doamnă, nu se poate numai „așa“. La fiecare lucru este o cauză. „Jeder Warum hat ein Darum.“

AURELIA (*cu voluptatea de a-și regăsi un loc al ei*): Am venit.

MATEI: Du-te, cucoană, unde ai treabă.

AURELIA: Nu am treabă. (*Suspînă straniu.*) Aici am treabă.

GUNTHER: Ce treabă aveți aici? (*Aurelia tace.*)

MATEI: Eu te scot d-acilea cît ai zice peste.

AURELIA (*rugător*): Nu!... Mai lasă-mă!... (*E tristă și speriată.*)

MATEI: Ce te-a apucat? (*Intr-adevăr. Aurelia începe să tremure.*)

GUNTHER: Ce s-a întîmplat?

AURELIA (*sinistru*): L-am vîndut.

GUNTHER: Pe cine?

AURELIA: Scaunul ăsta.

MATEI: Și ce dacă l-ai vîndut?

AURELIA: L-am vîndut.

MATEI: Și de ce l-ai vîndut?

AURELIA: Mi-a dat preț bun. Era ocazie! (*Își trage picioarele sub ea, se ghemuiește ca o pisică, spune aproape disperat.*) Mi-a dat un preț bun! Era o ocazie. (*Rămîne mai tristă decît moartea.*) Vine să-l ia! (*Intr-adevăr, se aud pași. Intră Bița. E îmbrăcată cu destul șic, fără lucruri de mare preț, dar oricum moderne. La apariția ei, Günther pălește. Și Matei e oarecum impresionat.*)

MATEI: Pe unde umblași, fă?

BIȚA: Pe unde m-am priceput și eu.

MATEI: Barem te pricopsiși?

BIȚA: Poate. Văz că cu dumneata n-avu ce face moartea. Iar ți-ai scos clonțul. (*Dar o spune cu o vădită simpatie și solidaritate.*)

MATEI : Noroc că veniși tu, să mă ciorcăni iar, dacă ea mă lasă. (*Și el e de fapt încântat.*)

GUNTHER : Matei ! Te rog !

MATEI (*direct și aspru*) : Te dăduși în stambă, fire-ai a dracului, cu pehlivanul ăla !

BITA : Nu-i frumos să-njuri. Alte vorbe nu mai știi ?

MATEI : Păi și-a bătut joc, fă, de tine ca de-o cîrpă, că mi s-a rupt sufletul, fie-i-ar sămînța searbădă să-i fie și cu cine l-a descîntat.

BITA : Și-o fi bătut. Dacă zici dumneata.

MATEI : Păi n-ai stat s-auzi, că te cărași ! Făcea experiențe pe tine, domnișorul.

BITA (*mușcîndu-și buza*) : N-avea decît.

MATEI : Și tu te lăsași să te tîrnosească cum vrea, de dragul experiențelor ?

BITA (*cu o dezinvoltură forțată*) : Poate făceam și eu experiențe cu el, mai știi ?

MATEI (*uluit*) : Cum, fă ?

BITA : Uite așa. (*Cum Matei a rămas crucit.*) Îl lăsam să văz cum face.

MATEI : Păi de ce așa ?

BITA : Păi ca să știi. Dacă înveți de unele, încăi să le înveți pe toate, nu ?

MATEI : Păi și ăla al tău, Dandu, cum rămase cu el ?

BITA (*atînsă*) : Bine rămase, ce-ai cu el ?

Și el făcea cam tot așa. Atîta că era mai rapid. Ce, dumneata crezuși că eu nu știui cînd s-apucă ăsta să mă vrăjească ? Și cu fotografiatul și cu ălelalte ? Da' mă gîndii : ce-am de pierdut ? Dacă mă întîlnesc cu Dandu, îl sîcîi c-am avut o experiență, de dragul lui. Dacă nu mă întîlnesc, pace bună !

MATEI (*între uluială și admirație*) : Ptui ! Și unde o luași tu atunci ?

BITA : Am ieșit la șimeca, să mă spăl, că mă-ncinsesem. Și-acolo veni un fel de inginer, și zise o vorbă și zisei și eu una și-ncă una... Și-acu mă mărit cu el.

MATEI : Pe naiba !

BITA : Ce te miri așa ? M-am dus la local, m-am purtat clasa-ntîi. Așa că venii să te văz să-mi iau rămas bun, că puteam să te las dracului, să-ți trimît ilustrată de la Pîriul Rece, da' n-avui inimă. Și nu mai hodorogi de pomană.

MATEI : Mă, și dacă nu te ia ăla ? Dacă te păcălește ca Dandu ? N-ai să vii iar ?...

BITA : Taci ! Dandu nu m-a păcălit ! El are ocupațiile lui. Și eu țin la el. Pe ăsta îl iau numai fiindcă seamănă cu Dandu și-i un om detreabă, d-aia. Doar că e mai urîțel. De-aia îl pun și eu să-mi facă niște capriții, să cheltu-

iască nițel ca să se uite în ochii mei (*cu voce bună*), nu ca voi, gratis.

GUNTHER (*tremurînd de emoție*) : Și ce capriții aveți, domnișoară ?

BITA : Eh, domnu' Guntă, nu grozave ! L-am pus să-mi ia fotoliul ăsta, că ci-că-i stil veritabil. A zis că dă oricît. E bun, c-o să ședem amîndoi în el. Și-l cheamă și ca pe dumneata, ce mai vrei ? Abia c-o să-mi aduc aminte...

GUNTHER (*gîluit*) : Și cerceii aceștia, ce faciți cu ei, domnișoară ? (*Scoate cu feruare din buzunar cerceii ei.*)

AURELIA (*automat*) : 15 lei.

BITA : A, i-ai scos din cutie ? I-am uitat. Ține-i dacă vrei. Că mie îmi ia unii adevărați.

MATEI : Fă ! De azi înainte nu crez să mai fie nimic adevărat ! Pricepi ? Toate-s prefăcute, pricepi ? Toate-s d-ălea plastice, de le scoți din tine și rămîi berc. Și tu nu ești adevărată, ești din masă plastică, nu altceva. Și trupul ți-e din masă plastică, și vorbele și țitele, tot ! Le scoți și le pui uite așa !

BITA : Zău ! ? (*Se întoarce brusc spre cei doi, își desface pieptul.*) Asta-i masă plastică, bre ? Uitați-vă nițel ! Așa ! Că alt cadou n-am la despărțire. (*S-a încheiat.*) Și acum... (*Urea să spună ceva, tac toți trei, sînt emoționați. Ca să curme scena, Matei apucă fotoliul, după ce l-a golit de Aurelia, și sălîndu-l ca un taur îl aruncă undeva pe scară în sus.*)

AURELIA (*apărînd scaunul, șoptește pierdută*) : Nu !... Nu !... Nu !...

MATEI (*revenind, îi pune Bîței mîna pe față*) : Du-te, fetico ! Să-ți meargă mai bine.

BITA : Nene Matei !... (*Urea să-i ia cu amîndouă mîinile mîna, să i-o sărute, dar se răzgîndește și, schîfînd un pas forțat de dans, pleacă spre ușă.*)

GUNTHER : Domnișoară ! (*Ea se oprește.*)

Dumneata... (*reproș și implorare*) ...dumneata m-ai învățat să deschid sertare străine !... (*Ea nu pricepe.*) Cu forța, domnișoară !

BITA : Eu ? Nu te-am învățat nimic... Dumneata ești mult mai învățat decît mine, domnu' Guntă. Dumneata știi și de sistemul solar ! (*Îi zîmbește amical și iese.*)

GUNTHER (*izbucnînd deodată*) : Matei ! Matei, ce am să fac eu fără această fată ?

MATEI (*după un răgaz*) : Ce-ai făcut și înainte.

GUNTHER : Nu se mai poate, Matei. Nu se mai poate niciodată. Tu ai dreptate, Matei. Eu am crezut în univerzal. Eu dacă timbrele mele erau complet, am

știut că am adunat tot ce este în lume. Eu am fost atent la marginea de la timbre, să nu fie șifonate și rupte, să fie seria cât mai frumoasă. Eu n-am luat un timbru care a fost pe jos aici. Dînsa (*o arată pe Aurelia*) a luat și a vindut. Și dacă aș fi luat, ce-ar fi fost? Dacă cineva odată spune că seria nu valorează nimic, atunci nu valorează nimic. Dacă statul spune că leul acesta nu valorează nimic, atunci nu valorează nimic. Dacă toți spun că Dumnezeu din cer nu valorează nimic...

MATEI (*întrerupîndu-l, cu gîndul dus*): Soră-mea stătea la mînăstire, e călugăriță. Cînd muri ciungul și rămase casa pustie și gospodăria, lăsă pe Dumnezeu acolo și veni să ia casa, să n-o iau eu. Așa că vezi cît valorează.

GUNTHER: Dar fata asta era adevărată. Matei!

MATEI (*văzîndu-l cum se chinuie*): Dă-o încolo de fată! Ce zicea Chiose?

GUNTHER: Nu, Matei, tu nu crezi ce vorbești. Tu spui așa, dar tu știi că era ceva adevărat.

MATEI: De unde să știu?

GUNTHER: Tu, Matei, tu ești fericit.

MATEI: Chiar.

GUNTHER: Tu pui capul la pămînt și auzi tot. Dar eu...

MATEI: Ei!

GUNTHER: Eu nu pot să apuc! Matei! Eu înțeleg pe Schubert, am între degete, dar nu pot să apuc. (*Își șterge lacrimile cu batista.*)

MATEI (*mai calm și mai amical ca oricînd*): Dă-te naibii de Smiørcännmayer... (*Ca să schimbe vorba.*) Și Chiose ce zicea? (*Se întinde din nou pe saltea, închide ochii, indiferent.*)

GUNTHER: Chiose? Da. (*Redresîndu-se, încetul cu încetul.*) Chiose zicea: lăsați pe el să fiarbă în zeama lui. Nu dați nici o muncă de lămurire. Nu e bolnav. Nici nedisciplinat. E puțin surpat.

MATEI (*atent*): Cum zicea?

GUNTHER: Surpat, zicea. Îl doare pipota, dă la dracu! Știu, zicea, că și alții au fost tot așa. Și eu, Chiose, așa am fost cînd am venit. (*Matei se ridică în capul oaselor.*) Nu e bolnav, nici betiv..

MATEI (*foarte surprins*): Spunea Chiose așa? Pricepea el una ca asta?

GUNTHER: Surpat, zicea. Eu n-am știut ce înseamnă. Acum știu. (*Cu multă căldură, neașteptată.*) Noi trebuie să mergem, Matei, împreună, afară, în aer liber, să aud și eu, să arăți și mie cum plimbă viața pe pămînt.

MATEI (*ezitînd*): Păi sus pe vîrf dacă mergem... pe vîrfurile casei asteia, de-o facem noi..., poate vedem Măgura. Ce zici? S-o vedea?

O VOCE (*de afară, în dreptul geamului*): Bă Matei, bă!

GUNTHER (*în șoaptă*): Ăsta e Chiose!
VOCEA LUI CHIOSE: Bă Matei, bă, n-auzi?

MATEI: Ce e, bă? (*Se duce la geam și ascultă chemarea.*)

VOCEA LUI CHIOSE: Hai, bă!

MATEI (*repetă pentru el*): Poate vedem Măgura... (*Se hotărăște.*) Hai, bă! (*O ia spre ușă, unde Aurelia stă ca o stană de piatră, mereu atentă la spectacol. Îi arată salteaua.*) Vinde-o, cucoană, și pe-ai! (*Lui Günther, care a rămas în urmă, descumpănit de această vitalitate.*) Vii, măi frățioare, sau ce faci? (*Urcă scara.*)